

FOAIE ROMANEASCĂ DE OPINIE ȘI INFORMAȚIE
(Impresso come manoscritto)Februarie 1954
Nr 38

IV, 2

R O M A
Via C. Morin, 6INDEMNURI CU LIMBA DE MOARTE

Un șef, văzându-și trupa sfâșiată de dureri, ruptă în două și cuprinsă de desăvârșire, să se arie în cea mai perfectă voie bună și veselie? Să nu-și dea seama de dezastrul ce fierbe sub el? Sau își dă seama, și atunci cum este cu putință să-i pară bine? Un șef, de ar avea toate calitățile din lume, dacă în unitatea pe care o comandă e ceartă, dezbinare, neînțelegere, trebuie imediat înlocuit. Cel mai bun șef este acela, care poate să dea organizației armonie și unitate; dacă nu poate, se va retrage. Ce îngrozitor ar fi ca pe sfânta jertfă supremă a camarazilor noștri să se instituiească o castă biruitoare, căreia să i se deschidă porțile către viața afacerilor, a îmbuibărilor, a exploatarea altora! Învațați pe copiii voștri să nu întrebuinteze mișcarea nici în contra prietenului și nici în contra celui mai mare dușman al lor; căci nu vor învinge, ci vor fi mai mult decât învinși, vor fi striviți. Nu vom admite ca la adăpostul formulărilor tricolore să se instaleze o clasă oligarhică și tiranică, fluturând prin văzduh necontentii: Patrie, pe care n-o iubesc; Dumnezeu, în care nu cred; Biserica, în care nu intră niciodată. Acestea sunt realități, care nu pot fi embleme pentru exorcisme politice în mâna unor scamatori imorali. Răsvărații în fața ririi, dela Lucifer și până azi, de multe ori foarte înțeleși, dar totdeauna lipsiți de înțelepciune, au căzut străfulgerați.

O Mișcare niciodată nu moare din cauza dușmanilor din afară. Ea moare din cauza dușmanilor din lăuntru. Ca orice organism omenesc. Nu moare omul decât omul moare din cauza toxinelor interne. Moare intoxicat.

Mergi numai pe căile indicate de onoare. Luptă și nu fii niciodată mișel. Lasă pentru alții căile infamiei. Decât să învingi printr-o infamie, mai bine să cazi luptând pe drumul onoarei. Nimic nu e mai deșgustător decât omul care mînte și fuge de răspundere. Să n'aveți teamă de acești pignei, căci cine are asemenea suflet, nu poate niciodată birui. Pe aceștia îi veți vedea odată căzând în genunchi la picioarele voastre. Să nu-i iertați. Pentru că nu vor face-o din conștiința păcatului săvârșit, ci dintr-o mișelie. Unde veți vedea apărând, fie în sufletul vreunui luptător, fie în propriul vostru suflet, rănelul interesului personal, acolo se termină legionarul și începe să-și arate colții polițianului. Poporul român, în aceste zile ale lui, nu are nevoie de puterile răului și să zdrobească tagma celor răi. Pentru aceasta însă, el va trebui să biruiască mai întâi răul din el și din al lui. Vom crea un mediu sufletesc, un mediu moral, apărut de toate vânturile primejdioase ale lasității, corupției, desfrăului și tuturor patimilor care înmormântează națiunile șiucid indivizii.

Nu știu cum să vă indemn mai mult ca să cultivați dragostea și cei ce comandați și cei ce stați sub comandă. Ea vă va da posibilități nebanuite și nesfârșite de rezolvare a tuturor problemelor grele care vi se vor ivi. Acolo unde mi este dragoste, nu este viață legionară. Sunt greutăți pe care numai un neam întreg unit, ascultând de o singură comandă, le poate birui. Cine este imbecilul care, într'un asemenea caz, să refuze a se grupa cu toți al lui la un personalitate? Dacă biruințele nu se pot câștiga decât cu jertfă, disciplină, este cea mai mică dintre toate jertfele pe care un om poate să le facă pentru victoria neamului său. Să vă umpleți inimile de foc și hotărâre în luptă grea și dreaptă, în care v'ati înolestat și din care avem cu toții porunca de a leși: biruitori sau morți. O mare mulțumire îmi luminează acum conștiința: o Românie legionară și-a înfipt, ca un pom, rădăcinile în carnea inimii noastre. Ea crește din dureri și din jertfă, și coșii noștri plini de nesat o privesc înflorind, luminând zările și veacurile cu strălucirea ei măreață. Această măreție răsplătește din belșug, nu numai micile noastre jertfe, dar orice chin omenesc, fie el cât de îngrozitor.

Eu vreau ca voi, citind acestea, să vă aduceți aminte de luptele voastre. Iar acum de să cobori peste noi iadul cu toate duhurile lui neourate, îi vom învinge.

Corneliu Zelea Codreanu

RUȘII sunt de o lege cu noi, dar sunt de altă fire. Una ni-e credința în Dumnezeu, dar alta ni-e obârșia neamului. Ei au țara lor și noi avem pe a noastră, și deosebite ne sunt legăturile țării, cum ni-e deosebit graiul.

Când e vorba să fii rob și slugă, ori și-e Turcul stăpân, ori Rusul, tot una e. Bir plătești unuia cași celuilalt, și biciul care te bate tot biceu rămâne, fie că e în mână creștinului, fie că e într'a păgânului..

Iar Rușii, de câte ori erau învârlbiți cu Turcii, intrau în țările românești și le pustiau, sub cuvânt că sânt ale Sultanului și, făcându-ne răul nostru, îi fac Turcilor.. Nu era creștinească purtarea lor.. zice o vorbă din bătrâni. Rusul îți intră în casă și se închină la icoane, dar cu ochii e sub la viață. De câte ori au purtat Rușii războaie cu Turcii, ziceau că le poartă pentru ugunarea sorții creștinilor stăpâniți de Turci, și e lucru de mirare că totdeauna se mulțumeau să facă pace cu Turcii pentru o bucățică de pământ ruptă dintr'o țară creștină. Nu s'au bătut niciodată și -de-o mai fi- nu se vor bate nici de acum cu Turcii de dragul creștinilor, cum nu alergă lupul la miel cu gândul să-i arate drumul către stână..

Iar când am vrut să sărim asupra Turcoului, să-l prindem de piept ca să ne dea ce-a fost al nostru și ceea ce ne-a luat cu deasile, Rușii ne-au oprit, zicând că nu e nevoie să ne ostenim, căci au să scoată și dela Turc ceea ce dorim. Iar cum ne-au scos și cum ne-au dat, e mărturie fapta lor, căci după războiu ne-au luat și ceea ce ne-au lăsat Turcii; ne-au rupt o bucățică din țară. Cînda noastră n'a rămas mult. După bătălia dela Flevea, ni s'a schimbat cântecul. Rușii ne cerură a doua oară ostirea de sprijin. Acum nu cu poruncă, ci cu rugămintă.. Însuși Marele Duce a scris cu doliis și așa cum se cuvine Domnitorului nostru..

Gheorghe Coșbuc

M A M E I de D.P.Bărcău

Te poartă'n visul lui pribeag
Prin lumile streine;
Feciorul tău ce'n drumul vag
Pășește-aleen ca și un mag
și nu-l aude nimeni!

Mi-e dor de tine, dor nespus,
Mi-s nopțile în lacrimi;
O mamă, numai Cel de sus
Și zarea tristului apus
Cunosc a mele păduri!

În noapte chipul tău brăzdat
De chinul așteptării,
Îl văd aveau sbucinat
În pragul casei dintr'un sat
Prin voalul depărtării..

Și când în seapte te'nțelegi
Cu vântul călătorul,
Din fundul zărilor alegi
O rază - din care deslegi
Tu, tainic viitorul.

Când norii deșei s'or destrăma.
Pe cerul României,
Atuncea mamă vei avea
Alături și'n casa ta,
Feciorul pribeagiei.

Pe-o undă lină va veni
Ca ceru'ntr'o clipită
Și fața lui va străluci
De visul ce ni s'o'implini
Măicuta mea iubită!

*** Guvernul comunist maghiar a creiat o nouă distincție pentru "construcții socialiste în câmpul alimentar": e vorba de titlul de "bucătar emerit", care se va conferi "acelor bucatari ce și-au cucerit merite excepționale în comunerea listei de bucate, și au îmbogățit cu noi feluri de mâncare bucatăria populară, observând totuși riguros normele prevăzute la cantitatea și calitatea materialelor de uzat în pregătirea bucatelor". Decernarea titlului ar urma să se facă de către o "comisie gustătoare" compusă din 5 "specialiști", numiți de comitetul central al partidului. Și tocmai aici începe dificultatea: căci în flămânzita Ungarie s'au prezentat la comitetul central excepțional de mulți "specialiști", cu cele mai serioase "propte", dornici să fie numiți în "comisia gustătoare"..

*** În legătură cu campania sovietică de întărire a familiei, săptămânalul moscovit KROKODIL reproduce, sub titlul "O problemă dificilă", o caricatură în care un mușic, privind fotografiile actualei și fostelor patru neveste, reflectează: Să întărim familia - foarte bine! dar pe care?..

*** Sărbătorind 10 ani de la înființarea Republicii Federative Populare Iugoslave, LIBERTATEA din Varșet (29 Nov. 1953, p.1) reproduce fragmente din programul votat cu acea ocazie. Cităm: "Minorităților naționale din Iugoslavia li se garantează toate drepturile naționale".

Că Românii bănățeni din Iugoslavia au câteva publicații (de partid) și școli în limba română, ba și un deputat în Skupcină, pe tovarășul Trifu, - tot sărbătorire: câte publicații, câte școli și noi cât de cât parte la mănii din Timocul sârbesc, și cei din Macedonia sârbească; și căți deputați.

*** Un canades gomer, Patton, a dat foc unei păduri, sperând să-și găsească întru la stînsul ei.. De lucru și-a găsit, într'adevăr: la dubă..

Avem în față, de câțva timp, un dosar uluitor. N'am vrut să ne ocupăm de el înainte de a ne asigura de autenticitate. Dosarul se găsește în mâna tuturor șefilor de "garnizoană" numiți de d-l Sima; conținutul lui e cunoscut de toți comandanții legionarii și de alți lume.

Am primit, în răstimp, scrisori ce ne cereau să-l dăm publicității, pentru a deschide ochii și celor mai îndărătnici "oameni de credință". Alții, dintr-o pioasă grijă de bunul nume al Mișcării, ne-au rugat să avem răbdare, căci poate d-l Sima se va decide în sfârșit să se conforme legilor onoarei, al căror conținut era de presupus că îl cunoaște. Noi am șovăit o vreme nehotărâți, căci dragă ne e și nouă Mișcarea; de dragul morților și amintirilor ei, și al neamului ce-și propusese să servească, am început și acțiunea de lămurire, văzând noi pustiirea adusă în rândurile mândrei oști de pe vremuri a lui Codreanu și a lui Moța, de dezaxarea unui om. Acum însă, când ultimele circulări ale d-lui Sima - în care se agață de "comandă" ca un copil de o jucărie scumpă -, au spulberat iluziile ultimilor optimiști, ne-am considera și am fi considerat rați complici la turpitudinile sale, dacă am continua să păstrăm față de masele legionare un "secret" menit să spargă definitiv buba. Teoria cu rufele'n dată; camarazii cari o invoacă ar face bine să arate și demersurile personale în acest sens - și mai ales rezultatele.

De altfel, spaima celor îngrijiați de ~~spaima~~ pata ce s'ar aterne pe Mișcare e oarecum exagerată. Dacă polițienii noștri sunt în adevăr "corupți" - așa cum ne-a plăcut mereu să-i arătăm cu degetul, făcând concomitent din noi stegarii purității, - fapta d-lui Sima, fiind la ei ceva de toate zilele, n'ar putea constitui pentru mentalitatea lor ceva senzational; ochii lor ar privi-o, desigur, cu binevoințare înțelegere, ca pe o ștângărie de licean. Prăpăstioasă ei semnificație morală, cu dimensiuni crescute încă prin poziția de care d-l Sima s'a ținut cu dinții, doar legionarii ar putea-o deci just măsura. Lor se adresează și rândurile acestea, piesă decisivă în lupta de despăduchere a Mișcării.

Nouă, la "Vatra", incalificabila veste ne-a făcut rău ca oameni, fiind vorba de păcatul unui om, deci semen al nostru. Deplângem ruinarea pe totdeauna a tihnei casei unui camarad, victimă a unei încrederi pe care noi ne străduim de atâtea vreme să arătăm că omul nefast n'a meritat-o nicio dată. Cât despre legiune, ea poate fi atinsă doar în măsura în care o mai pot atinge actele foștilor săi membri; precum se știe - și noi am demonstrat-o neîntrerupt - H. Sima a încetat demult să mai fie șef al Mișcării. Faptele sale îi privesc personal, - iar de girul ce i-au mai dat unii, ajutându-l să continue răul, vor răspunde singuri. Fără îndoială că dușmanii vor profita de împrejurare, ca să izvească în Mișcare. Va fi o umilire meritată de lunga noastră somnolență. Ea putea fi evitată, dacă d-l Sima se dovedea om de onoare și iubia cu adevărat Mișcarea; așa, ne rămâne mângâierea speranței că va fi ultima, odată operat buboiul. Un lucru este sigur: după cunoașterea acestor piese, nu va mai fi posibil nici unui singur legionar să mai stea, ca legionar, alături de Horia Sima. Dacă cele până azi desvăluite se mai puteau preta la interpretări diverse, faptul de care va fi vorba exclude cu totul această posibilitate. Clementa oreștină acordă iertare păcătosului (în caz de pocăință dovedită!), fără să mai pretindă și punerea sau menținerea respectivului în posturi de răspundere, - lucru cu atât mai categoric când e vorba, ca în cazul prezent, de dirijarea unei mișcări ce și-a propus, cu jurământ pe rănilor și pe toți morții ei, să lupte pentru purificarea moravurilor. Cunoașterea dosarului va fi deci un punct despărțitor, definitiv și fără echivocuri, între legionarii și nelegionarii din Mișcare. D-l Sima, incapabil să tragă consecințele morale ale destrăbălării la care s'a datat, va putea încerca să-și facă un partid, va putea fi ghionat și de-a scoupa pe ele i s'a tăiat definitiv. Se va vedea acum care dintre "oamenii de credință" au fost într'adevăr de bună credință, sau au înțeles mereu Mișcarea, făcând pe legionarii pentru alte scopuri.

Actele ce vor urma vor desvălui existența unui cancer mai întins decât îl bănuiau cei mai pesimiști dintre noi. Lucrurile trebuiesc privite bărbătește. E bine să cunoaștem dimensiunile precise ale grămezii de gunoie acumulat prin fraudă una și o tembelismul altora în Casa Capitanului; cunoscând proporțiile exacte ale răului se va putea doza mai just tăria leacului destinat curățării și profilaxiei.

Pentru economie de spațiu, vom reda doar părțile mai concludente, care, cu comentariul, ne-or lua și așa cam jumătate din revistă. Familia cu "cazul" vom încheia-o cu inițiala B. Sublinierile din text sunt ale noastre. -

Dosarul se deschide cu o scrisoare - probabil din August 1953- a șefului garnizoanei siniste din Argentina, Nicolae POPA către ceilalți șefi de garnizoane, cărora le supune spre judecare conținutul. "Tot ce am făcut - scrie el - printre altele- a fost cu credința că apar și eu un sector pentruca Măscarea să n'ajungă pe căi de compromis sau compromitere. Nu știu dacă dv sunteți sau nu mulțumiți de starea actuală de lucruri din M.L. Constatarea modestă a mea și a tuturor celor cu care am fost împreună în ultimii 5 ani de surghiun este destul de tristă: elementele legionare de aici sunt complet deziluzionate și o bună parte nici nu mai activează. H.S. nu a mai rămas decât cu o mică parte de devotați, care sunt capabili să facă totul cât sunt în grații și în parabilul când nu mai sunt".

Urmează niste "Lămuriri necesare", semnate de dr. Mardarie POPINCIOU:
"In ziua de 6 Noembrie 1948, soția camaradului nostru B a dat naștere unui copil, al cărui tată este H.S. Dacă faptul în sine este omenesc și vulgar, pentru că se produce așa de des, pentru noi este de o gravitate enormă. Camaraderia una dintre cele mai mari legi legionare, a fost desființată. Și mai ales având în vedere faptul că, în timp ce H.S. se amuza cu nevasta camaradului B, el săracul oara saci de carbuni în spate ca să le procure cele necesare traiului.

..Având în vedere faptul că M.L. este pusă sub protecția Arh. Mihail, e clar că nu poate învinge decât urmând regulile stabilite de morala creștină. E iarăși clar și drept că oamenii sunt supuși greșelii și că Dumnezeu îi iartă, dacă le pare rău de cele făcute și după penitență conforme cu mărimea păcatului. Pentru o organizație socială ori politică, singura penitență posibilă este îndepărtarea păcatosului.

..B. după ce soția lui s'a spovedit, a spus lui Popa Ion și Neculai. Aceștia la rândul lor i-au spus lui Găină, care a ținut de bine să comunice aceste lucruri și lui Zus, Iorag, Manolescu și Ghenea. Dintre toți, singuri Popa Ion și Neculai au cerut lui H.S. rezolvarea cazului, făcând în același timp cunoscut și d-lor Iasinschi și Sturza. Restul au tăcut, căutând să tragă foloasele corespunzătoare din asemenea acte. Popa Ion a înțetat și el, de când a fost prins făcând aceeași chestie... Se știe că Sturza nu mai face parte din M.L. la fel a încetat de a mai face parte din M.L. Ing. Protopopescu, când a aflat de această chestie. ..Ca să cumpere tăcerea lui Popa Ion și Neculai, H.S. a înființat aici un "consiliu de comandanți legionari", sub conducerea lui Găină, cu drept de a supraveghea principiile legionare.; noroc că ei au refuzat. Tot din aceste motive a fost înființat și corpul Moța-Marin, sub conducerea lui Găină..

..Când apărea încă "Insemnări", scoasă cu banii garnizoanei, și când noi ne certam cu Ghenea pentru că se publicau prostii și raportam lui H.S., tot lui Ghenea îi dădea dreptate. Ba a mai avut neobrăzarea să dea ordin că garnizoana nu are drept să se amestece la revistă, ci numai să plătească, și atunci n'am mai plătit. ..Manolescu, care a plecat de aici lăsând o datorie de 30.000 de pesoși, dar cu fotografia de ale copilului, a ajuns adevăratul Iot. Cdt. al M.L. și datoriile lui au fost declarate datorii ale M.L. Dovada e că banii dela colportaj și cei proveniți din cotizații au fost vărsați din ordin în contul datoriilor lui Manolescu.

..Acum vreo patru luni Popa Neculae m'a pus și pe mine la curent cu toate aceste probleme și împreună am scris d-lui Iasinschi cerându-i lămuriri; am primit scrisori de zece de pagini, de o tragedie rară. D-l Iasinschi este complet izolat, pentru că a încercat să se opună drumului de prăbușire morală luat de către H.S. și este tratat ca cel din urmă servitor. În mare parte este vina noastră că am lăsat ca lucrurile să ajungă aici.

..Aș vrea să se știe precis că nu vreau să fiu scotit nici mucenic și nici erou, că n'am absolut nimic contra lui H.S., că dacă vă scriu o fac numai din dragoste pentru M.L. și gândind că dacă toți vor putea judeca în deplină cunoștință a cauzelor, lăsând la o parte interesele personale, vom găsi un drum spre mai bine..".

*

Iată scrisoarea d-nei B, trimisă lui H.S. la începutul anului 1949:
"In ziua de 6 Noembrie 1948 am dat naștere unui copil al cărui aspect mi-a desvăluit imediat cruda realitate: încarnarea în trup și suflet a păcatului nostru. Iluziile deșarte, lipsa de conștiință și nădejdea mea de ființă slabă și păcatoasă, care conta pe nașterea unui copil dela bărbatul său legitim pentru a putea înmormânta definitiv, fără mărturisire și fără ispitire păcatul adulterului săvârșit, au fost spulberate implacabil de această replică a naturii pe care nu o prevăzusem în nebunia noastră. B a primit cumplita lovitură din prima privire aruncată asupra copilului la căpătăul meu în dimineața nașterii, lovitură căzută ca un trăsnet într'un moment culminant de fericire și de emoție omenească. Deabia la câteva zile, lăsându-mi un timp de liniște trupească, mi-a pus chestiunea de încredere. Cu toată intenția mea necinstită de a-ți asculta până la capăt dorința și dispozițiile de a nu divulga adevărul, bine înțeles că n'am mai putut nega.

In ce mă privește pe mine, acum totul s'a prăbușit. Slabele mele circum-

stanțe atenuante, care ar fi existat în momentul faptei, s'au anulat și ele prin tănuirea îndelungată a adevărului. Prinsă rușinos de acest om, care față de mine a fost perfect în cinste și dragoste și pe care azi l-am desființat, nu mai văd nicio ieșire. Nu am curajul, nici mintea, nici sufletul, și nu știu încotro s'o apuc; doar de mi-ai indica tu calea.

Dar înaintea problemei mele trebuie să ne întrebăm ce facem cu acest om trădat, în care am dărmat cei doi stâlpi sprijinitori ai vieții lui întregi: Familia și Mișcarea? Ce facem cu ființa născută din păcat și în care azi sau mâine vei fi recunoscut, nevinovată și totuși obligată să ducă povara blestelor în tine și căreia nu-i vei putea ascunde la infinit o faptă care te coboară pe cea mai joasă treaptă omenească?

Reacția și dezaprobarea lui B față de mine și de copil a fost mereu stăpânită și umană, dovadă dând de o adevărată dragoste, pe care noi n'am avut-o decât în vorbe. Dar pe cât de mare-i este dezinteresarea, tot pe atât de adâncă-l este și hotărârea de a face să rodească învățămintele acestui crud adevăr în folosul ideii de care este legat peste al și peste oamenii de aceeași catastrofă, continuând și completând în fața lumii comedia începută de noi în fața lui, cu simularea sinistră a tatălui și soțului fericiți. Aceasta până va putea să dea ochi cu tine, ca să-ți dea șansa, dacă după greutatea faptelor, agravată de premeditare și perseverența în ea, mai ai în tine posibilitatea de a găsi și a păși la soluția salvatoare și demnă atât pentru Mișcare cât și pentru tine și copil, înainte de a fi prea târziu, când s'ar afla de către toți. Pentru aceasta nu ți s'a scris până acum o scrisoare, putând întotdeauna fi interceptată. ... În tot cazul, nu se poate rezolva așa ceva prin delegație.

... Astfel ești pus acum în fața celei mai cunoscute de cauză și, fiind în-o că să te ridici la înălțimea răspunderii, și te rog în numele viitorului și al onoarei măcar, dacă nu se mai poate al fericii celor loviți de marea greșală, să găsești și să hotărăști respectivele soluții indicate.

Rezultă că și Papa Nicolae scrisese "comandantului" cam în același timp și sens, căci avem aici pitorescul răspuns al lui H.S., datat 22 Ian. 1949:

"Am primit scrisoarea ta și îți mulțumesc. E pur și simplu uluitor ceea ce se petrece acolo. Care totată lumea și-a pierdut capul? Care nu-și dă nimeni seama că se produce o catastrofă, că se distruge coloana vertebrală a neamului? E posibil să se ia așa razna, fără nicio minută de meditație? Blocați imediat toate svonurile! Vă fac răspunzători pe fiecare, dacă mai discutați această chestiune măcar între voi. În curând veți primi toate lamurile și până atunci reluați-vă activitatea în condiții normale."

La scrisoarea d-nei B, primește soțul pe la începutul lui Martie 1949 un răspuns cu înalificabile propuneri, semnat de Borobaru; oricine va recunoaște însă în el tupeul și stilul sforăitor al "comandantului":

"Abia acum venind din A. și luând act de neînțelegerile ce s'au ivit în familia ta, mă grăbesc să-ți răspund. Îți înțeleg durerea, dar nu-ți proiecta nemulțumirile într-o formă nebuloasă și abruptă, căci pot fi alții mai nefericiți decât tine; în cazuri de acestea există soluții pustiitoare, care printr-o reparare răul, multiplicându-l cu o mie, și există soluții răscumpărătoare, care realizează un nou echilibru. Rămăi devotaților marilor cauze! Trebuie să rămăi mare, distins, nobil, chiar atunci când noi putem fi mici. Convingerea mea este că copilul este al tău."

Dacă persisti în această idee, eu sunt gata să îmi asum răspunderea și să trag toate consecințele, eliberându-te de orice obligație. Vom face un gentleman acord, ale cărui mijloace și modalități le vom discuta în amănunt, când voi veni în A. Cum vizele obținute sunt blocate, mă voi face forte să obțin o viză de turism. Te rog reia-ți activitatea obișnuită. Salutări dragi soției."

"Lamurile" promise n'au venit. La 9 Sept. 1949: Papa Nicolae scrie iarăși "comandantului": "La începutul lui Ianuarie, prin două scrisori consecutive, V'am semnalat un fapt uluitor de grav. Am așteptat zi de zi rezolvarea lui în sensul satisfacției ce trebuie dată atât unei probleme pe linia Mișcării, cât și celor lezați sau direct interesați. Printr-o telegramă și două scrisori ne-ați promis și anunțat sosirea lui V. (Borobaru), ceea ce până în prezent nu s'a întâmplat. Ne-ați atras atenția că "se produce o catastrofă", că "ne faceți răspunzători pe fiecare dacă mai discutăm această chestiune măcar între noi", că "se distruge coloana vertebrală a neamului", că "s'a luat razna". Ați dat apoi, prin declarația scrisă a lui V. (Borobaru), o soluție care nu satisface nimic din cele cerute. Și ne-ați acoperit cu o izolare și o ignorare totală."

După atâtea luni de nervoase așteptări și continuu frământări interioare,

constatăm că, prin toate eforturile noastre de stăpânire și de convingere la aceiași și a celor în cauză, cunoașterea faptului nu s'a putut mărgini numai la persoanele de până acum. Cel direct lezât, și mai indignat de această tratare de "fapt divers" și în special de aruncarea lui asupra altuia, s'a destăinuit și la doi tineri, foarte buni și valoroși ingineri, foști șefi de grup FDC. (E vorba de ing. Protopopescu și Dinu Paul, n.n.). Unul din ei și-a anunțat șefilor respectivi retragerea definitivă din rândurile noastre, pentru "monstruozități" săvârșite de Dv. N'ar fi dat alte explicații. Cei cu grijă și cei curioși din micul grup restrâns se interesează însă în deaproape. Celălalt inginer este complet izolat. În plus, fizionomia umelor lăsate, cu toată grija de a le ține cât mai departe, a determinat două cunoscute doamne din rândurile noastre să facă indirecte și răutăcioase aluzii. Și apoi cine știe dacă nu s'a mai destăinuit și la alții.

Așa stând lucrurile, orice amânare o socotim și mai gravă. Pericolul difuzării, foarte aproape de urechile dușmanilor, prietenilor și alor noștri, poate produce speculații groaznice pe seama principiilor noastre, pe seama mortilor noștri, pe seama noastră, și puternice și ireparabile prăbușiri sufletești printre noi. De aceea, în aceste zile de aniversare a unei jumătăți de veac dela nașterea celui ce ne-a dat o învățătură, și la nouă ani dela acea puternică afirmare dintre 3 și 9 Septembrie, Vă rugăm să dați soluția convenită, dictată și de conștiința omului ce se află pe vârful piramidei valorilor morale, cerută de preceptele creștine - izvor al credinței noastre - de imperativul păstrării nealterate a ei, de prestigiul de care se bucură încă Mișcarea noastră. Până la dureroasa pomenire de zece ani - 22 Septembrie - a marilor și multelor noastre jertfe, încercăm să ne mai stăpânim durerea și grija, să mai localizăm cât putem, așteptând însă din partea Dv o soluție. Nu va sosi, ne socotim îndreptățiți și datorii, în fața "catastrofei" ce ne așteaptă, să ne adresăm pe scara ierarhiei stabilită de Dv însuși, la locuitor, pe care îl socotim în drept să hotărască. Până atunci, cu toate cele convenite..".

*

De astă dată, H.S. răspunde urgent. Scrisoarea e primită la 19 Sept. 1949. A se observa duhul coțcoar: "In scrisoarea ce mi-ați trimis-o nu-mi recunosc pe vechii, bunii și devotații mei prieteni. Probabil că rasa marilor devotamente s'a stins. Probabil că V'am cerut prea mult, căci a te menține treaz în fața unor astfel de furtuni îți trebuie un suflet de titan. V'ati coborât la o altitudine prea joasă și nu mai simțiți falăcia de aripi a destinului. O, dacă ați avea spiritul dela 3-13 Septembrie, în numele căruia vorbiți, ați fi transfigurați de responsabilitate. Adueți-vă aminte de câte ori n'am regăsit forțele oboseite ale Mișcării, câte neputințe n'am cules de pe drumuri, câte erori n'am reparat și câte mlaștini ale desădejdi n'am trecut? Dumnezeu îmi va ajuta și de data aceasta! Iar dacă vroiți să primiți un sfat dela mine, fiți văslași preceptui. Nu vă lăsați atrași pe panta răului care coboară în avalanșă. Căci rău nu este numai când cineva îl săvârșește, ci și atunci când nu îndeplinește binele care îi stă la îndemână..".

*

Pornit pe ofensivă disperată, năbădăiosul "comandant" serie și d-lui B, la 21 Septembrie 1949, pe același ton ce definește perfect șarlatania:

"Dumnea-ta ai făcut o greșală capitală, care, oricâte motive ar avea la bază, este greu de scuzat: în loc să te adresezi persoanei care îți putea fi de folos în chestiunea ce te frământă.. care are netăgăduite calități de prestigiu, ponderație, bun simț și onoare, ai preferat să-ți desvălui neașul în cercuri din ce în ce mai largi, expunând opozițiunii publice Mișcarea, familia și însuși pe D-ta. Sunt anumite fenomene de dezagregare acolo, sunt domenii care să ne aparțină în mod particular, ci un domeniu sacru, care nu poate fi avariat sau tulburat de nefericirile personale. Există o eleganță, o tinută care se reclamă în cele mai tragice împrejurări, cu atât mai mult din partea D-tale care poartă un nume ilustru.

Eu îmi dau seama că peste câțiva ani, atunci când câștigi perspectiva și distanța față de evenimentele, vei regreta atitudinea adoptată acum. Acum se apropie un moment de răscruce. Sau D-ta lași acțiunea să fie elucidată de rădăd-tale, care singur și-a luat această însărcinare, sau scoți problema din cadrul Mișcării și înțelegi să-i dai curs liber. În cazul dintâi nu-ți rămâne decât să clarifici singur atmosfera, să redai încrederea acolo unde ea a oscilat, să revii asupra propriilor D-tale declarații, având toată încrederea în d-l.. Te rog să-i comunicai atitudinea adoptată. Cu drag..".

*

La 24 Sept. 1949, Popa Nicolae primește o altă scrisoare, întregitoare, de la H.S.: "Recitind scrisoarea voastră, îmi dau seama de un lucru: voi nu m'ați răscruce. Eu nu v'am cerut să ascundeți ceva, de care mi-ar fi teamă, ci să opriți răspândirea evonurilor până ce există posibilitatea unei explicații.

În cazuri de acestea, indiferent de baza de adevăr ce există și ce turburarea iau lucrurile, răul este produs. Recitiți scrisoarea cea dintâi a mea, dacă mai aveți, și vedeți sensul ei exact. În al doilea rând, eu n'am dat niciun răspuns nimănui. Probabil e inițiativa lui V. (Borobaru), el nu e aici în acest moment, - pe care l-am pus în curent cu lucrurile, fiind pregătit să plece.

Este adevărat că eu am primit o scrisoare, dar ce răspuns să dau, când mă e scrisă și ce obiect are. Prietenul vostru, pe lângă mari și frumoase calități, repede se decide într-o parte, fără să mai aștepte suficiente elemente de judecată. Iar voi, în loc să simțiți aceste lucruri, dacă nu le puteți înțeli cu toată claritatea, vă faceți ecoul acestei gândiri turburi...

...După cum probabil ați aflat, i-am scris prietenului vostru să ia o decizie: sau se adresează publicului, sau rămâne sub scutul Mișcării. Dar sistemul de a lansa azi un șvon mâine altul, nu-i face cinste, când avea la dispoziție o persoană de mare talie și rudă apropiată a lui, căruia putea să se adreseze. Acelas apel vă fac și vouă: sau sunteți tovarăși credincioși de drum și atunci vă puneți ordine în gândire, ieșiți din pasivitate și vă apucați înimos de lucru în organizație, - sau vă luați libertatea să lăsați în acela care nu și-a încheiat nici misiunea și nu l-au părăsit nici puterile!

Înainte de primirea acestei scrisori, Popa Nicolae răspunsese la 22 Sept: "Citesc și recitesc, încercând să tâlmăcesc și să înțeleg scrisoarea Dv din 13 Sept. Cuvinte tari - săbii ascuțite - ce implantăți fără cruțare în sufletele vechilor, bunilor și devotaților Dv prieteni". "Nu-i mai recunoașteți", "s'au coborât la altitudini joase". "S'a stins rasa marilor devotamente". "Ne-ați cerut prea mult", și câte altele.

Recitesc și rândurile voastre, nu știu pentru ceata oară, ca să-mi dau seama dacă nu cumva am săvârșit faptul care merită asemenea răspuns. Pe două pagini, un dureros strigăt de alarmă, și ajutor cerut celor în deșert și în căuză, pentru a "opri răul ce coboară în avalanșă" și pentru care forțele noastre nu știm dacă sunt suficiente. Pe două pagini, în loc de tipicele fraze ale celor ce și-au amăgit, înșelat sau chiar trădat sefiile că totul merge bine, - ne-am așternut sufletul nostru sincer și dezinteresat, în prima, cu accente cutremurătoare redam faptele; în a doua, invocând aniversări și jertfe de la noi am fost totdeauna legați, imploram soluții. Și la urmă - sub teama celestă și tăcerii ce de zece luni dela apariție, opt dela semnalare și 20 dela salvărire, se tot prelungea - Vă mărturisesc și intențiile tot de interesat, cavaleriste. Și tot cu gândul de a preveni răul și mai mare și pe cei pe cari singur și i-ați stabilit.

Ored că nu meritam aceste cuvinte... Deobamăntă îmi permit să nu accept afirmația că "ne-ați fi cerut prea mult". Dimpotrivă, ne-ați refuzat și puterile oferit și ne-ați făcut răspunzători pe fiecare dacă mai discutăm măcar puțin între noi. Ne-ați spus că am luat-o razna... Mai departe ne reamintiți: "De câte ori n'am regрупat forțele oșbite ale Mișcării, câte neputințe n'am cules de pe drumuri, câte erori n'am reparat", etc. Câte n'ar fi de spus la aceste capitole! Mă opresc numai asupra neputințelor, să le individualizez. Mă întorc cu 17 ani în urmă și privesc mai mult la timpul din Maiu 1938 până în ziua de azi. Într'adevăr, câte devotamente, jertfe nu s'au stins! Din cei ce erau suflet cu Dv. Și apoi, câte comori de viață n'am îngropat sub ele Războiul, Ciucul, Vasluiul, Brașovul și multe colțuri românești! Nu cred că vreunul din ei să facă parte din aceste neputințe! Iaci dintre cei cari au ținut și țin făclind, în țară și în exil, drapelul sus. Nu reușesc să-i aflui, și pe bănueli nu mi-am întemeiat niciodată credința mea.

Și la urmă ne dați un sfat: "să fim vălăși pricepuți și să nu ne lăsăm atrași pe panta răului". Dar... vasele noastre erau sufletele. Sunt frunte de fapte în sine și ciuruite de plumbii grei ai rândurilor Dv. și nu mai pot avea rezistență de odinoară. Pe panta răului n'am să mă las atras, pentru că prea am prezente în mine atâtea jertfe și atâtea speranțe pentru sincere, curate și nobile idealuri.

La ultima scrisoare primită, Popa Nicolae răspunde la 6 Oct. 1949: "Am primit scrisoarea transmisă prin Ovidiu. Am citit-o de cât mai multe ori ca să o înțeleg... În a Vă răspunde, nu știu ce cuvinte să mai aleg, pentru că ele să reprezinte pura realitate a gândurilor, a hotărârilor și a faptelor mele și ca să nu fie interpretate în alte sensuri decât cele adevărate. De aceea îmi permit a-mi expune răspicat, categoric, fără ocolișuri și fără subînțeleșuri aceste gânduri, cu rugămintea ca ele să fie luate ca Afare și nu pornite din prostie, răutate, ambție sau interes.

Este nedreaptă orice acuză adusă celor ce au cunoscut faptul cum și n'au fost la îndemână unei uriașe înțelegeri (poate până la urmă de condamnat). Datorită acestei înțelegeri s'a localizat cât s'a putut. Nu știu încă până când și până unde, căci cazuri de acestea nu sunt așa de ușor de ocultat...

...In ceea ce mă privește, -dat fiind faptul în sine și urmările lui, împrejurările în care s'a petrecut, persoana care l-a săvârșit și cea care moralmente l-a suportat, dat fiind principiile noastre înălțate, și de cine, -mă obligă să răspund astfel la alternativa: "sau sunteți tovarăși credincioși de drum și atunci vă puneți ordine în gândire, leștiți din pasivitate și vă puați inimos de lucru în organizație, -sau vă luați libertatea să loviți în acela care nu și-a încheiat încă misiunea și nu l-au părăsit încă puterile".

Până când nu cunosc soluția dată, nu pot alege niciuna dintre aceste două alternative, oferite și simplificate la "a fi sau a nu fi". Deci nu pot fi nici tovarăși credincioși de drum și nici nu pot lovi. Mi-am pus de atâtea timp "orezime în gândire" și cu mare durere constat că s'a rupt ceva între Dv ca sef și mine ca soldat, mai ales în urma desfășurărilor ulterioare. Nu s'a rupt însă între mine și Mișcare. Nu lovesc, pentru că nu este în firea mea de a lovi de-
cât în dușmani, și numai atunci când sunt lovit. Pentru a salva însă aparente-le organizației de azi față de lumea noastră și de cealaltă lume, înțeleg să rămân încadrat de formă și numai până la o cât mai apropiată rezolvare, când îmi rezerv dreptul de a lua o hotărâre definitivă. Am luat această atitudine mănât de credință și de asigurarea că se va soluționa totul în cadrul Mișcării, cu înțelegerea și depășirea de sine a celor în cauză.

...Socot că o datorie a mea de conștiință să mai adaog: Fenomenele de "zagărire", pierderile de elemente pe care le suferim în fiecare zi fără să câștigăm altele în loc, nu sunt numai locale și nu sunt datorite exclusiv acestei chestiuni. Ele au origini mai vechi și sunt generale. Există apoi o pasivitate, o expectativă, o izolare a multor elemente cu valoare și putere de muncă, și printre ele unele care au format suflète în credința noastră, aducând Mișcării mărirea și gloria. Îndepărtați de noi, prietenii ne întorc spatele. Ițiș sau în umbră, dușmanul stă la pândă, gata de atac. Socot deci că și acestea cât și multe altele lăsate în suspensie nedefinite sau neaduse la zi, trebuiesc avute în vedere cu această ocazie. Iar ca încheiere, vă dau o solemnă asigurare: înțeleg să merg numai pe căile indicate de onoare, de bună credință și intenție. Vă rog însă fierbinte, învoând tot ceea ce pot cuprinde cu mintea și cu suflète, așa cum ar face-o atâtea urlase devotamente, dacă ar fi în cunoștință de cauză: peste oameni, salvați principii, căci acestea sunt eterne. Cu toate cele cuvenite...

Intre timp, văzând că se îngroașe gluma, d-l Sima a încercat să folosească și alte "argumente" din bogatul său arsenal, precum rezultă din următoarea scrisoare, fără dată, trimisă de Popa Nicolae d-lui Iasinski:

"Azi am primit în casa mea vizita neașteptată a Cât. Leg. Ionel Rogu (făcut comandant de d-l Sima, n.n.), care, profitând de absența momentană a prof. Safta, mi-a spus "intre patru ochi": Mă, nu te gândești că cineva ar putea să-ți spulbere creierii cu un glonț? - Întrebându-l cine, îmi răspunde că el. Continuuă acuzându-mă de trădare, de vechi agent deștept, etc. Discuția a degenerat într'un schimb de cuvinte violent, încât a fost nevoie de intervenția d-lui Safta ca lucrurile să se calmeze. Acelaș lucru mi l-a spus Ion Popa, față cu prof. Safta, cu vreo câteva zile mai înainte, în modul următor: Dat fiind că tu ai spus lui Mardarie și n'ai ținut numai pentru tine secretul ce eu ți l-am încredințat, de azi înainte nu-ți voi mai spune nimic, chiar dacă din această cauză ar fi să piară Legiunea. Cerându-i explicații de cum înțelege el acest lucru, mi-a spus: Dacă cineva ar vrea să te omore pe tine și ai ști, nu-ți spun.

La aceasta se mai adaogă și dispariția misterioasă a lui... , cât și telefoanele la unii din ai noștri că a sosit aici Mailat.

În fața acestor fapte, eu trebuie să iau anumite măsuri - nu de conservarea fizică a mea, care prea puțin mă interesează, ci de cea morală. Mai ales nu aș dori ca această ieșire ce s'ar putea produce să fie acoperită de un mister de nedeslegat. Mi-am luat deci măsurile, ca la cel mai mic gest de violență sau avertisment -cum le place la unii indivizi să numească asemenea fapte- toate documentele pe care le posed să cadă în mâna autorităților argentine. Copia de pe această scrisoare, pe care v'o alătur, vă rog s'o trimiteti d-lui H.S., ca, în cazul când ordinele vin de sus -lucru ce nu-l cred posibil- să știe și de consecințe; iar dacă a fost numai un gest al unui corifeu deviaționist, atunci să fie imediat pedepsit, cu aducerea la cunoștință pe toată Mișcarea. Așa voi fi și eu convins că gestul a fost personal".

Răspunde d-l IASINSCHI: "Cele ce mi-ați adus la cunoștință m'au mâhnit adânc și mare îngrijorare de viitor m'a cuprins. Ea mă urmărește zi și noapte. Frământările mele suflètești s'au înmulțit. Vreau să vă asigur că această taină voi păstra-o folosind toate scrupulele ce însoțesc o mare răspundere. Până acum n'am avut prilej să ating această problemă față de cel cu vîna decât în mod tangential. A rămas fără reacțiune. Voi încerca mai mult. E așa de greu, și totuși așa de necesar. Se vede că paharul amărăciunilor, durerilor și suferințelor noastre nu s'a terminat. Mai avem de băut din el. Oricum, o mare datorie apasă asupra noastră: să ne păstrăm echilibrul interior și să avem credință că peste toate greutățile și toate piedicile trebuie să răsbatem la liman".

Copiind scrisoarea d-lui Iasinschi, am observat că ea este răspuns la înconștientarea abuzului de ospitalitate a d-lui Sima, nu la scrisoarea ce o precedă, cum am crezut în primul moment.

Urmează un schimb de scrisori, în franceză, între d-nii Sturza și B; primul afirmă că abia în 14 Sept. 1949 a aflat de ce e vorba și, cu cuvinte de mângâiere și încurajare, întreabă cum ar putea fi mai util. D-l B explică nevrednicia sufletească, nefind "titan", de a împărtași și altora nenorocirea ce l-a lovit și se plâng de comportarea d-lui Sima, mai prejos de orice așteptări și îndapabil să se conforme celor mai elementare norme de onoare.

În actele dosarului urmează o lungă și inexplicabilă tăcere, de vreo 4 ani. Scrisoarea ce urmează e fără dată, dar credem că provine din vara trecută. Scrie Popa Nicolae lui Horia Sima: "Îmi mai fac și cea din urma urmelor datorie și mai ales și ultima rugămintă și cel mai stăruitor și fierbinte apel, tot ultimul, de a căuta o ieșire din această haotică și dezastruoasă situație în care a ajuns Mișcarea noastră. Și totul având superficial interes românesc și nu al unei triste și poate trecătoare situații personale.

Vechea poveste - numai unul din atâtea necazuri - agravată de lipsa unei ieșiri onorabile care se cerea și ultimului dintre noi, de simonizările purcuse în a o ascunde, de înrăutățirea imperite și de funcțiile distribuite pentru a o acoperi, de impunerea unei rigide și înfrigorante discipline celui lovit în cea mai sensibilă parte a onoarei familiare, de uitarea sau desconsiderarea raului ce-l poate constitui publicitatea cazului, sau de utopica și copilărească soluție a d-lui Mărculescu: "câtiva dolari pe lună", și câte alt-le, - a cuprins cercuri tot mai largi, a amărât și indignat tot mai multă lume. ..Asemenea fapte nu se pot stăpâni și oculta la infinit, scriam și altă dată. Luna trecută am fost în orașul... și i-am găsit pe toți mai îndrăgiiți. Doamnă a dat chiar un termen de șase luni, după care va face cazul public.

Am încercat și de această dată să mai potolesc. Dar o serie întreagă de probleme ca: Unirea și unitatea, nu dezbinarea și înlăturarea tuturor forțelor legionare împărțite și învrăbite; Repromovarea onoarei, a cinstei, a demnității, a cavalerismului, și nu a șmecheriei, a minciunii, a linguseli sau a parvenirii cu orice preț și prin orice mijloc; Omul nou cu toate calitățile lui și nu omul devotat personal cu toate defectele lui; Întărirea autorității funcției desemnate, consimțite sau alese dacă este cazul și eliminarea definitivă și radicală a informatorului ascuns dar oficializat peste capul acestuia, desființarea tuturor corpurilor speciale denaturate în politiciste; Discutarea problemelor legionare și naționale pe față și categoric și după natura lor la lumina zilei, fără dedesupturi și oculturi și deloc subteran; mai ales când ne bucurăm de toate libertățile ce nu le-am avut niciodată; Respectarea principiilor cinstitute și dezinteresate ale fiecăruia în măsură în care nu atentează la principii bazeice, și nu ostracizarea, ponegrirea, stigmatizarea; Sancțiuni disciplinare ca de altfel în toată lumea și de sus în jos, nu tolerări la infinit, înurajări, recompense; Și câte altele - trebuiesc discutate cu toată seriozitatea și gravitatea lor, îndelungat și cât de mai mult și mai responsabili. În acest sens și în această situație va prinde mult teren soluția d-lui Gârneată... de a aduna pe toți cei care poartă pe umeri anumite răspunderi legionare și a găsi o soluție.

...Ceeace mai pot să fac eu și cu mine și prin mine alții, și poate mulți din ceilalți dacă ar cunoste realitățile în toată cruzimea lor, e să reînnoiesc acelas fierbinte și strigător apel de altă dată: "peste osmeni salvați principii". Și de s'ar fi făcut atunci n'ar fi fost pierduți în van atâția ani, nu s'ar fi irosit și pierdut atâtea forțe, câte realizări în comun n'ar fi fost înfruptuite! Dar nici acum nu este chiar prea târziu. Și mă îngrozesc ca soluție legionară posibilitatea unei presiuni sau constrângeri. Sper meron în acea uriașă înțelegere și depășire de sine".

Iar ca încheiere, pentru că multe din aceste fapte au ajuns la ochi și urechi, minți și suflete foarte periferice, și acestea se pronunță și judecă, ceea ce constituie o mare anomalie legionară, - mă văd obligat să aduc la cunoștința tuturor sefilor de garnizoane toate aceste fapte și stări - cu la titudinea și implicită grijă de a se consulta și cu alții, pentru ca împreună să ne ajutăm la lămurirea și orientarea noastră, căci M.L. este patrimoniul legionar care ne aparține tuturor și cu toții avem datoria, dacă nu de a-l înfrumuseța și mări, de a-l păstra cel puțin nepătat și intact. Și, spre decepția generală a majorității legionarilor, s'a dovedit fără desmințire că șeful Capitanului este prea greu - deocamdată - pentru capul unui singur".

*
Că Popa Nicolae a ajuns să constate și apere cu vehemență ceea ce cu vehemență combată acum vreo zece ani la alții, ne bucură nespus. Păcă multe complimente scrie "comandantului" și dr Popinciu: "Am nevastă și copii, deci o răspundere morală enormă, cât și posibilitatea de a fi întrebă, deci și de a trebui să răspund asupra anumitor lucruri. Am 20 de ani de jertfă în Mișcare, deci dreptul și datoria de a vorbi în numele ei și de a o apăra.

Din fericire ori nenorocire, am ajuns și eu să înțeleg de ce sunt ordinelor

stălcite și drumul spre prăpastie din ce în ce mai scurt. Ca om, ca tată, dar mai ales ca legionar, te rog D-le, și D-ta un gest demn de un mare Șef, dovădă că jertfa pe care ai adus-o în Mișcare a fost sinceră, și predă comanda celor ce pot să ne aducă la unire și la drumul legionar".

Plătit de atâtea palavre - abnegație, onoare, dezinteres, etc. - d-l Sima trimite următorul ordin: "Către garnizoana Argentina".
 "În urma ultimelor întâmplări, și a terenului inospitalier din Argentina, consider că inutilă și dăunătoare Mișcării orice activitate legionară în această țară. În consecință: 1) Declar dizolvată garnizoana Argentina. Orice activitate legionară încetează. 2) Se desființează toate serviciile anexe (colportaj); ziare, reviste sau cărți se vor trimite exclusiv cu titlu privat. 3) Elementele apte și dornice de luptă se vor pregăti să vină în Europa". Ordinul se încheie, foarte candid, cu "Trăiască Legiunea și Căpitănu!"

Dosarul se încheie aici. El rămâne bine documentat, figura morală a secăturii care îndrăznește să numească VATKA "epava Legiunii"; a necinstitului care, după ruinarea fericirii casei camaradului său, și știind că adulterul este cunoscut de unii legionari, nu se află totuși să scrie în circulara "de ziua Legiunii" din 24 Iunie 1951: "Nu vă îngânați, camarazi. Suntem atacați pentru că am rămas cum ne-a lăsat Căpitănu! Pentru că nu vrem să coborâm steagul Legiunii. Pentru că nu facem trănăciți cu spiritualitatea ei. Pentru că nu ne vom tam acțiunilor de dezagregare și nu suntem dispusi să închiriem trupele Gârziilor de Fier nimănui. Iată marea noastră vinovăție". -- Nu! marea vină a "comandantului" era cu totul altă: descompunerea morală!

Pentru a înțelege haosul interior și firea usuratică a "comandantului", nu-1 de prisos să pomenim un episod nenorocit din viața sa. Rămăs de mic fiu părinte, copilăria i s'a scurs sub oblăduirea vitregă a unui tată master, din al doilea măriș al mamei sale. Viața pe praguri mai mult străine, cu moșneria fecundată'n rău de citirea fără șir și control a romanelor polițiste, l-a făcut să se vizeze protagonist de aventuri răsunătoare. Sfânt nu și-a putut cultiva mai nimic, ci doar ambiția bolnavă.

În cea mai îndârjită înclinație, pe viață și pe moarte, a etniei românești, el abuzează de un grad, luat nu se știe bine cum, și cade în picioare chibzuitele ordine ale Căpitănuului și ale inginerului Oline, împingând în pământ o întreagă elită scoasă de mîgala lui Corneliu Codreanu și a lui Moța din cele mai curate straturi ale ființei noastre naționale. Acceptând mari onoruri de la camarila căreia i' făcuse servicii atât de incalculabile, duhul vagabond se înscăunează fără niciun scrupul la cămașă turmei decimate și dezorientate. Ambitia-1 nu mai cunoscăte frâu. Ametit de o ascensiune ce depășea cele mai optimiste prevederi ale imaginației aprinse de excesiva lectură a romanelor "de 15 lei", el vrea acum s'ajungă, pe piramida de cadavre la care pusese vîrtoș umărul, în locul unde străluciseră un Catargiu, un Brătianu, un Titu Maiorescu, Kogălniceanu, și - de ce nu? - poate chiar pe tron, unde de altfel mai ajunseseră și alți aventurieri. Lipsa de măsură i-a fost fatală de astă dată, dar nu l-a vindecat. Sterilele sale agitații din străinătate se cunosc.

Pentru întărirea viabilității comunității românești, Mișcarea Legionară pornise dela necesitatea purificării sufletesti a individului. Toată lupta lui Corneliu Codreanu în acest sens s'a dat. Dar minunatele legi legionare, pentru "comandant" s'au redus la un minunat mijloc de constrângere la ascultare. El a pervertit totul, pentru a-și asigura șefia. Care-i putea fi amenințat mai ales - credea el - de fondatorii Legiunii: Horia Sima pornește încă din țară, în 1940, și continuă la Rostock, o dibace acțiune de defăimare a acestora. Legionarii fugiți în Germania știau pe de rost biografia, "romanțată" de brigadirii, a d-lor Gârneață, Corneliu Georgescu și Mironovici. Din aceeași preocupare impune în viața interioară a grupului metode sovietice. Zelosii încep să-și etaleze sponotose devotamentul față de genialul nostru și să-și spioneze camarazii. Evident că discuția nu putea fi departe. Oamenii mai cu greutate încep să se izoleze rînd pe rînd.

Mare păcat că resturile de elită scăpate din măcelurile provocate de istericalele d-lui Sima n'au știut să aibă atitudine. Unii s'au dat departe, fără să facă publice motivele acestei atitudini, așa că au putut fi denigrați și "scoși din circulație" cum i-a plăcut d-lui Sima; alții, și mai rău, au continuat inexplicabil să gireze cu un prestigiu rămas din vremi căpitănești ismenelile "comandantului", derutând și făcându-se complici la ravagiile ulterioare din oastea Căpitănuului. Noroc că lovitura, definitivă de astă dată, "șeful" și-a dat-o tot singur: prin exces de desmăț.

După ultimul război, deși tribunalul internațional din Nürnberg nu încredinșă Mișcarea Legionară, - pentru a fi mai interesant Horia Sima continuă

să facă pe "urmăritul", așa cum îi rămăsese în cap din lectura turburătoare a copilăriei. Într-o astfel de împrejurare nămereste el în casa unui camarad, pe care l-am îndoit cu inițiala B. Din dosar se vede că, în timp ce trimitea legiunile, care, copleșit de cinstea și răspunderea adăpostirii principalului stăpân al neamului, căra în acest timp saci de carbuni în spărie, pentru ca "comandantul" să nu ducă lipsă de nimic... între două giuguleli, Horia Sima se mai înscrisă, nu-i vorba, însă Codreanu cu glas de foc avertizase că "toată inteligența, toată învățătura, toate talentele, toată educația nu ne vor servi la nimic, dacă vom fi mișei!". Și în timpul acestei vieți destrăbălate, Horia Sima continuă împerturbabil să stea la masa muncită a camaradului său, împărțind cu el frățeste îmbucătura. Ne scriu unii cititori, probabil ca să-l scuze, că el s'a dată libertinajului din disperare, fiind această unica șansă de a mai spori, cu membri noi, rândurile anemice ale partizanilor din "frontul libertății"; alții susțin că Horia Sima a înțeles să realizeze și pe această cale chemarea de bază a vieții sale: crearea omului nou. Nou-nouț, într'adevăr, de vreme ce mai înainte nici nu existase.

*

Când efectele isprăvii încep să se cunoască, "comandantul" are grijă să expedieze respectiva familie în Argentina - cât mai departe de locul păcatului. Dar de acolo încep să-i vină, am văzut, răvașe alarmante. În aceste împrejurări, Horia Sima își arată toată ascuțimea strategiei de care e capabil. Să nu se mănîie cititorii că acest articol are părți mai "decoltate" ca obicei: așa impune justa înțelegere a temei. Ne povestește un cunoscut preot din București despre păcatul, de el anchetat, al unui bătrân ierarh, care spera să îndepărteze ceasul morții improspătându-și vigoarea cu... vlagă de copil: într'adevăr, octogenarul prelat arăta la chip ca un flăcău. Horia Sima, tactician neîntrecut - departe de a urma propovăduitele legi ale onoarei, și conștient de irezistibila-i forță hipnotică asupra unui grup ce-și zicea "legionul" fără să știe de fapt precis ce vrea, - se pregătește să înfrunte uraganul îndrăgănit după aceeași rețetă. El își numește șefi de garnizoană din cele mai arătoase elemente de care, cel puțin formal, mai dispunea: un Nicu Ianou în Brazilia, un Vasile Andrei în Franța, un Apostolescu în Germania, un Postelnic în Canada, un Ioras în Argentina; în Spania străluccea figura falnică a d-lui Iasinschi; în Austria, Puiu Traian, comandant legionar din vremea Căpitanului. În dosul acestui somptuos paravan, "comandantul" își putea urma nestingherit desfrăul, ferit de ochii indiscreți ai vulgului legionar. Celor "cuminți", le stimulează devotamentul cu pumni de decoratii, grade și funcțiuni. Pe cei din Argentina, cari insistă a-l muștra pentru conduita-i imorală, cată să-i întimideze nu numai cu scrisorile de o obrăznicie inedită, dar și cu amenințări, cum rezultă din scrisoarea lui Popa Nicolae către d-l Iasinschi - din care cititorul își poate face o idee de felul cum a putut să dispară, de pildă, un profesor Ionică, sau Corneliu Georgescu.

Paralel, pentru impresiunea legionarilor, d-l Sima s'a apucat să editeze cărțile Mișcării. Faptul acesta arată cel mai bine cât de reduși și-a scotit supușii, dacă i-a crezut incapabili să discearnă diferența dintre vrerile Căpitanului și faptele editorului. (Și-a luat, nu-i vorba, și măsuri de precauție, falsificând textele, pe unde a putut, în sensul în care-i convenea. În "Pentru legionari", de pildă, găsim la pagina 350: "Urmează-ți șeful și la bine și la rău". Unii simiști au luat de bună noua lege, făcând șefului o serioasă concurență în materie de neveste; dar Căpitanul spusese să-ți urmezi șeful la rău, nu la rău).

Când a ieșit VATRA, pe teren nu era nicio publicație legionară. Cele vechi: DACIA și VESTITORUL, nu mai ieșeau de-o vreme. Horia Sima nu putea ști cât e mai cunoscuta foaie dela Roma, dar ceva despre felul redactorilor ei de a vedea nu numai că reactivează cele două publicații, dar scoate altele noi: LIBERTATEA la Madrid, INSENMĂRI la Buenos Aires. Tot cam pe atunci apărea și CĂMINUL VĂTRĂ, oici nu era "tactic" să i se dea atenție - ba, la început, se pot vedea ici-colo chiar govelnice urme de bunăvoință, datorite desigur unor prieteni personali; ele-i fac însă concurență pe câmpul teoretic legionar, exaltând în același timp din răspuneri figura "comandantului" cu fotografiile, articole, extra-se, recenzii, autointerviuri și tot soiul de publicitație. După modelul moscovit, expresia de "comandant al Mișcării Legionare" se repetă la exasperare, pentru a întepeni bine acest "adevăr" în mintea cititorilor. Paralel se fac alături la unii "dizidenți", uitându-se voit că dizidența e în raport cu o învătătură dată, nu cu reprezentanții ei vremelnici, mai mult sau mai puțin legitimi. Concomitent, prieteni comuni scriau la "Vatra", împlind reproșurile cu

perspective de subsidii, iar conducătorul ei era bine primit de simiști la Paris și primea oferte de publicare a "operelor" sale la "Cartea pribegiei".

Din dosar s'a putut vedea - și noi avem și alte cazuri - cum aderenții pervertiți de Horia Sima și-au urmat într'adevăr "comandantul" și la rău, dând buzna în nevestele camarazilor. Dar dacă oameni ca dr Andrei sau Viotor Apostolescu habar n'aveau de murdărie acopereau cu prețioasa lor prezență, precum ne îndreptățește să credem spontană lor reacțiune la aflarea rusinoasei vesti, pentru noi rămâne un chinuitor punct de întrebare: cum a putut un Vasile Iăsinchi, stejar din vremea glorioasă a Legiunii, pentru care am simțit totdeauna un amestec de respect și dragoste, omul pe care-l avem și azi în fața ochilor ca în dimineața mînsă a celui îndepărtat Februarie, în gara Pitești, cum, din ușa vagonului cu moaștele lui Moța și Marin, lua jurământul gloatelor omenească pentru a sta gata de jertfă întru învierea neamului, - cum a putut acest locotenent al Căpitaului - nu al scărînviei de "comandant" - să mai scoată o "Libertate" plină de osanale la adresa șefului adulterin, a căruia porcărie o cunoștea deja?.. Cum a putut apoi, în 1952, să dea cu numele său greutate unui "front al libertății", născocit și el în cadrul aceleiași strategii simiste de a distra atenția legionarilor dela propriile probleme și dureri?..

Cât am dori ca "bădia Vasile", să poată desmînta sustinerea dosarului cum că a știut de concubinajul "comandantului" încă din 1949! Să nu ni se ia n'nume de rău că, chiar acum, cînd se pune în sfârșit serios problema regroupării, noi venim cu lucruri neplăcute: pipăirea forței noastre de reacțiune spontană în fața răului e necesară și ea cînd examinăm posibilitățile și oportunitatea reorganizării Mișcării. Dacă d-l Iăsinchi, cu frumosul său prestigiu în masele legionare, lua atitudine răspicoasă din chiar momentul cunoașterii unor lucruri ce nu suferă interpretări, câte gropi n'ar fi fost economisite, câte unități nu ne-ar fi fost crutate, ce aport n'ar fi putut aduce Mișcarea, în acești ani pierduți zadarnic, la închegarea unei serioase rezistențe românești în străinătate!

Lipsa reacțiunii, ce-ar fi trebuit să țâșnească automat, o vedem și la alte persoane. Radu Ghenea, a cărui intrare în Mișcare n'o putem data, dar care a fost cîndva însărcinat să reprezinte interesele românești, cu sensibilitatea spiritualității legionare, pe lângă guvernul din Madrid, consimte să scoată "însemnări" în care să exalte personalitatea morală a "comandantului", a cărui activitate de amurez o cunoștea totuși încă din primăvara anului 1949! Din dosar rezultă că singur profesorul Protopopescu s'a dat la o parte, cînd a văzut mînciuna "omului nou" simist. D-l Manollescu, care se vede c'a moștenit dela neamuri nu numai titlurile academice, cum îl acuză unii, ci și apartenența la Mișcare, a acționat fidel formației de septembrist, propunând rezolvarea scandalului ce-a distrus o familie, cu... ceva dolari!

Cât despre d-l Sima, după ce zadarnic încercă să trateze persoana care i-a cedat ca pe un animal, propunând ca Borobaru... să își ia răspunderea!, se pune imediat pe răspîndit șvorniri infamante, înfățișînd femeia, pe care el o corupsese, ca... obignuit ușuratică - ba chiar afirmă, prin agenții săi, că ea l-ar fi aruncat cu denunțarea ascunzîșului, dacă... nu cedează; iar el, bietul, - în interesul neamului, se înțelege - a trebuit să se jertfească... Iată de ce "cavalierism" este capabil sufletul: știrb al "comandantului! Ierte-ne cititorii aceste "amănunte", foarte necesare pentru demonstrarea meschinăriei omului, - ai cărui partizani din Argentina, strîși cu ușa de autorități pentru niște fonduri de proveniență dubie, cătan să se salveze punându-le în seama unui om ce nu se mai poate apăra: a defunctului preot Palaghiță!

În aceste împrejurări și în aceeași ordine de idei are loc și trimiterea în țară a echipei ce-a fost măcelărită. E limpede că acei oameni n'au avut cum să știe din ce altoc le veneau pateticele îndemnuri patriotice. Jertfa lor - scrie candid Horia Sima într'una din circuli - "a dat întregi mișcări de rezistență din țară un sens de afirmare legionar", - cînd orice minte normală presupune că mișcarea de rezistență trebuie să aibă un sens pur și simplu românesc, nu partizan. Dar dacă Horia Sima insistă pe "sensul legionar", o face în vechea-i concepție de "predestinat": el fiind Legiunea, toată rezistența din țară se face în numele lui; cine-ar mai cuteza atunci să-i reproșeze o biată escapadă amoroasă, cînd el are cheia întregii rezistențe românești? De-aici și diareea de circuli, menite, cu fraze din cele mai sfîrșitoare, să înăbușe începutul de sănătoasă reacțiune legionară, punând în lumină aceste sacroșancte adevăruri, cu respectivele drepturi.

*

Necinstea "comandantului" iese bine în relief deasemenea din următoarea circulară, dată la 8 Nov. 1953, într'un moment scotit de el "tactic", cînd stăruia în învîduh ecoul viu al împușcăturilor dela Jilava:

"Camarazi, O mână criminală, în complicitate cu prostia și răutatea unor legionari din Argentina, au intrerups o acțiune de mare migelie împotriva mea, uzând de procedee care dezonoarează și sînt din rîndul oamenilor pe cei ce le folosesc. E uluitor cu ce și petrec timpul acești camarazi și în ce abisuri surletești s'au prăvălit, în vreme ce atîta viteji din mijlocul nostru își dau viața în lupta cu dușmanul care ne-a cîntărit țara. O sete de devastare morbidă împinge pe acești nefericiți să servească de unealtă unor planuri și scopuri care urmăresc nimicirea Mișcării. E straniu să-i auzi cum ovăntă de "salvarea" Legiunii pe ei care și-au pierdut și ultimul grăunte de omenie și echilibru surletește. A "salva" Legiunea de la 7.000 km distanță de front, e cel puțin ridicol. Cu asta nu vreau să offensez pe nimeni. Toți acești legionari, împrăștiati pe suprafața globului, realizează o muncă infinit de prețioasă pentru destinele Legiunii. N'am decât cele mai calde cuvinte de dragoste și recunoștință pentru acei legionari care, răspândiți în mijlocul unei lumi străine, nu și-au uitat de misiunea lor. Frontul Legiunii are aspecte multiple și acțiunile noastre din străinătate sînt binecuvîntate de Dumnezeu ca aducătoare de rod, cînd sînt împlinite în duhul celor care se jertfesc pentru țară. Dar cum poate fi calificată purtarea acelor care, departe de riscuri și primejdii, nu și găsesc alt rost mai înalt decît să clatine credința legionarilor angajați în luptă? Să întorc arma ca să isbească în creștetul Legiunii? Dacă sufletul lor vibrează de răspunderi pentru viitorul Legiunii - cum pretind cu atîta inconștiență - ar trebui să-i întîlnim tot atît de zeloși și cînd e vorba de răspunderea luptei. Pînă cînd nu-i vom vedea pe acești ulei-tori hotărîți să infrunte primejdia în țară, ei nu rămîn pentru mine decît niste lași și niste impostori ai adevăraților legionare. Cînd se vor găsi într-o asemenea situație, și nu compotînd cu fața desfigurată de ură, abia atunci și numai atunci își vor da seama de greutatea păcatului săvârșit contra Neamului și Legiunii.

Camarazi, Legiunea nu se rezumă la cele cîteva sute de legionari refugiați în străinătate. Am sfârșit ca niste groaznice sfărîmături ale mîndriei Gărei de Pier, dacă ne-am despartit de viața cea mare a neamului, de durerile și lacrimile celor de acasă. Aceasta este marea semnificație a jertfei eroilor care au zăcut în Octombrie. Tot ce nu ține la menținerea vie a contactului cu țara, e declamație legionară, e arătație fără nicio bază reală. Cine nu-i prezent în luptă, cade în uitarea anilor și generațiile tinere nu și mai amintesc de el. Vreți să-i pregătiți și Mișcării aceeași soartă? Trebuie să știți că seful Legiunii e gata să-și dea viața pentru Legiune și bucură de orice colaborare, într-un spirit care nu excludă nicio bunăvoință reală - dar nu umblă cu pîlăria în mînă după nimeni. Pentru cine nu depune mărturie pentru Neam și Legiune în împrejurările tragice de astăzi, nu voi mărturisii nici eu și nici unul dintre luptători, măine, în fața țării. Nu cer nimănui un lucru peste puterile lui și peste propriul său consimțămînt, dar o indicație elementară trebuie să ne unească pe toți: să nu facem rău Legiunii, primejdindu-i lupta de desrobire a neamului și viitorul său. -

"Mână criminală", am văzut, este Nicolae Popa. Ne făcînd niciun nume, circulara vrea să dea de înțelese cititorilor neinformați, căora le-ar ajunge cîte ceva pe la ureche, că "toate" stomaile "ar proveni de la grupul Gârneață, pe care d-l Sima a avut încă demult grijă să-l discrediteze în fața partizanilor; svomurile deci n'ar avea temei, provenind de la niste astfel de oameni. -

Intenția e necinstită. Necinstită e și reproșul făcut unor oameni că s'ar afla la 7000 de km de front, după ce au mers acolo din chiar ordinul "comandantului". După cele știute, e uluitor de cîinc să mai auzi pe Horia Sima vorbind de "procedee care dezonoarează", de "migelie" de "abisuri sufletesti", de "omenie și echilibru surletește", etc., etc. Vesela și schimbă în e mărturisire că Dumnezeu i-a binecuvîntat acțiunea din străinătate cu "rod"; idem califică ceea ce "lași și impostori ai adevăraților legionare" pentru cei ce nu infruntă primejdia în țară, cînd ai însuș, Sima, n'a făcut decît să-și trimită "om în loc". În sfîrșit, deși seful Legiunii e gata să-și dea viața pentru Legiune, el este totuși sigur că nu i se va întîmpla nimic de vreme ce va putea să mărturisească măine, în fața țării, despre vitejia altora. Hazul ca hazul, dar se vede că l-a luat gura pe dinainte, reușind să fie odată sincer.

Intremătoare e reacțiunea legionarilor rămași - măcar formal - cu "comandantul", cînd și-au văzut seful în pielea goală. Am văzut insistența unui Nicolae Popa, reputat totuși ca orb în dezvoltamentul față de Horia Sima. Am văzut deasemenea scrisorile france a lui Mardarie Popinciu, sămîntă de arcaș, îndată ce a aflat de proclamație. La azul ogreia, un foarte simpatic profesor din Germania e exaltat plin de justificată mînie: Phi brigadirii, în loc să mă fi păzit pe mine, mai bine păzeau... Vîrtutea "comandantului".

Întă, acum splendida scrisoare a trei ajutoari de comandanți legionari din... la Capitanului, către Horia Sima:

"După mult sbucium sufletesc și cu inima îndurerată, subsemnatii Comandanți Ajutoari ai Căpitanului, Vă facem cunoscut pe această cale gândurile noastre. Sezisați de dosarul întocmit de camarazii Popa Nicolae și Mardarie Popinciu în cazul B, și conștienți de răspunderea morală ce apasă pe umerii fiecărui legionar, de a păstra intact patrimoniul Mișcării Legionare pentru generațiile viitoare, nu putem fi nepăsători față de următoarele grave abateri de la principiile trasate de Căpitan:

a/ Încălcarea legilor ospitalității, onoarei și camaraderiei, de către acela care avea datoria sacră să vegheze la respectarea lor;

b/ Nerezolvarea și bagatelizarea acestei chestiuni de onoare din anul 1948 și până astăzi;

c/ Specularea spiritului de disciplină și de dragoste față de Căpitan și Legiune, a camarazilor, pentru a se trece sub tăcere fapta degradantă;

d/ Procedeu incorect, prin care se încearcă înbușirea oricărui protest firesc legionar contra păcatului comis;

e/ Acordarea de grade și funcțiuni în cazuri similare de imoralitate;

f/ Încercarea, lipsită de modestie, de a se identifica persoana Dumneavoastră cu Legiunea și Neamul Românesc;

g/ Încercarea de a crea o nouă elită legionară, avându-se în vedere - în multe cazuri - gradul de servilism față de persoana Dv., și nu devotamentul pentru Legiune;

h/ Sfărâmarea unității legionare prin creierea unui sistem sectar, căruia singur i-ați căzut prizonier;

i/ Atmosfera bolnăvicioasă de suspiciune și politrucism, cultivată de sus în jos, în rândurile legionare;

j/ Renunțarea intenționată la structura firească a Mișcării Legionare, care, din lipsa unui organ consultativ și de control, a cauzat diminuarea simbului de răspundere, domnia bunului plăc în acțiunile întreprinse și alunecarea pe panta periculoasă a infructuoaselor speculații politicești.

Toate aceste constatări ne determină pe noi (cari v'am urmat și la bine și la greu), - din dragoste față de Căpitan și de întregul sir de eroi și martiri legionari; - din dragoste față de Legiune - căreia, prin actul săvârșit, îi răpiți prestigiul și însăși rațiunea ei de existență, să Vă cerem:

I. Să renunțați la comanda Mișcării Legionare;

II. Să dovediți credința în litera Căpitanului, respectându-i porunca: "Dacă ești om cu păcate, și te cheamă sufletul spre îndreptare, batează-te acum, îndreaptă-te. Al însă buna cuviință și păstrează-te pe linia 2-a" (Cartica șefului de cuib, pag. 103, punctul 7, Colecția "Omul nou", 1952).

Așteptăm din partea Dv. un gest de mare hotărâre, demn de gradul și funcția de detineți, - care va reda liniște Căpitanului și chinutului suflet legionar. Dacă nu veți lua în considerare punctul nostru de vedere, ne vom simți deslegați de orice legământ față de Dv. ca șef al Mișcării Legionare, luându-ne libertatea de acțiune, după cum ne va ajuta sufletul și mintea.

Iar acum, în aceste ocazii de mari încercări pentru destinul legionar, îndreptăm o rugămintă fierbinte lui Dumnezeu și Arhanghelului Mihail, pentru a ne călăuzi tuturor pașii inimii pe drumul cel bun. Trăiască Legiunea și Căpitanul! Semnează comandanții legionari ajutoari: dr Victor Apostolescu, av Virgil Popa, av Laurian Țălnariu. München, la 22 Noembrie 1953. -

* * * * *

Care sunt, astăzi, perspectivele refacerii Mișcării? Greutățile vin din mai multe părți. Mai întâi, abisul creiat între grupările legionare prin servanta cultivare a urii de către clica "comandantului". De altă parte, specifica noastră "secretomanie" a făcut să nu găsim totți pe același grad de informație. Unii, împovărați probabil de aceleași păcate, s'ar putea să stea în expectativă - poate până se vor convinge de efectul curățitor al pocăinței. Alții, "predestinații" nu va avea onestitatea de a se recesna în fața evidenței; ei va lupta pentru sefii "până la ultimul legionar", cum se exprimă un ofițer al nostru. De boala lui vor trebui să se ocupe specialiștii psihiatrii, dar deocamdată știm că umblă din om în om, pledându-și "cauza" cu fel de fel de motive; îi va fi privind în ochi, când le vorbește? și va fi crezând chiar serios că există cineva suficient de tâmpit să mai admită în capul unei mișcări de regenerare morală un individ putrezit în greul păcat al curviei?

Omul acesta a sculpat pe toate legile lăsate de Căpitan: cu călcarea disciplinei, și-a văgat în groapă sefii; locul educației legionare l-a luat cea bolnăvicioasă; la legea muncii a obligat pe alții, în timp ce el le "amuză" nevastele; legea onoarei a onorat-o cum văzurăm, interpretând în felul său pe cea a ajutorului reciproc; după care, s'a căsnit să impună legea tăcerii..

Acum, când îl vor mai sustine și "simbriștii", nu se știe, căci e probabil că fondurile s'au sece, din moment ce nu mai poate vorbi decât în nume propriu; iar o altă susțină din răspuneri masonii și alții "democrați", singurii cari au scos din plin de prostiile "predestinației", - dar când se vor convinge

ge că nu mai e nimic de făcut, îl vor abandona și ei, cătând să-și infiltreze alți oameni în rețeaua organizație legionară. Nici, șef de partid, cum am spus la început, nu va fi lesne să ajungă, oăci, chiar "corupți", aceștia tin mor-
te să facă cu fiorele bietului domn Sima?.. Ceva deliu s'ar putea să poarte
cătiva reprezentanți ai unei anumite confesiuni religioase, oăci, dedicați cu
trup și suflet utilului sport al convertirii creștinilor la.. creștinism, se
pare că n unele țări s'au lăsat exagerat de mult duși de jucăușele fraze
ale "comandantului", nutrinđ speranțe nemăturisite..

Lupta d-lui Sima împotriva Mișcării Legionare, încununată timp de 15 ani
de succese ce-au depășit cele mai îndrăznețe visuri ale Lupeaschi și masone-
riei, nu mai are de-acum nici cea mai mică șansă de izbândă. Halul de zdrean-
ță morală în care s'a redus -hal în sfârșit vizibil azi de toată lumea- îl
împiedică să mai facă prozeliti printre legionari.

În felul cum s'au petrecut lucrurile, am putea vedea efectul rugăciunilor
dragilor noștri din ceruri, cari nu mai puteau tolera terfelirea operei lor
pământești. În adevăr, sudura e înlesnită de faptul că nu există învingă și
învingător; nu o tabără sau alta și-a impus punctul de vedere, ci descoperi-
rea desmăturilor d-lui Sima a înlesnit tuturor să vadă la fel. Acum e între-
barea: fi-va mai tare ura, cu măiestrie cultivată atătia ani de zile? sau ea
va fi topită de fierbinte dragoste de neam și țară, de comunitatea de gân-
duri, amintiri, nevoi și doruri?

Refacerea Mișcării e mai posibilă azi ca oricând. Sorisorile ce ne vin
din toate părțile arată o lepădare generală de Satana. Umilirea prin care
trecem cu divulgarea desfrăului fostului șef ne prinde și ea bine pe lângă
că plătim lipsa de vigilență din trecut, ea ne smerește și ne face mai treji
în viitor.

Regruparea este și foarte necesară. Trebuie separată net și urgent, pentru
public, răspunderea faptelor Mișcării de răspunderea isprăvilor d-lui Sima.
Reacțiunea sănătoasă ar bucura nespun și pe prietenii noștri străini, cari
priveau cu sinceră durere la destrămarea Cărzii. În sfârșit, se va reda nea-
mului și țării, în momentul celei mai sfâșietoare suferințe, cel mai puternic
și indicat instrument de luptă. Dacă până acum, chiar lucrând izolat, legiona-
rii au fost în fruntea tuturor realizărilor exilului, abia ne putem imagina
ce-ar fi în stare să facă laolaltă, într'o activitate coordonată, uniți cu cetă-
lalți români din pribegie.

Dar pentru ajungerea aci ne trebuie unirea. Cine va întinde mâna cel din-
tăi, va fi cel mai mare. Călcarea propriilor amărăciuni, trecerea peste neînțe-
legerile din trecut e cel mai mic din sacrificiile ce ne așteaptă. Refacerea
blocului legionar, ca chiag al blocului național român, dăruința vie a tuturor
legionarilor, din cer-de pe pământ. Ne va putea aduce apropiata înviere reîn-
vierea speranțelor părăginite? Fi-vom în stare să corespundem chemării
vremii?.. Să sune gongul!

Bucur Calangiu

CÂNTEC DE LUPTĂ de C. Savin

Un cântec de jale, un cântec de durere, Și vin muncitorii, și vin toți plugarii,
Răsună prin munți și câmpii: S'adună vitejii Români,
E marsul de luptă, de reînviere, Vrem moarte cu toții în luptă vitează,
Ce-l cântă ai țării copii. Decât să fim slugi la străini.

Române, deci vino azi, vino la luptă Încinge deci spada cea grea, legionare,
Și nu da un pas înapoi! Lovește mârșavul dușman!
Ruină ți-i casa, furat ți-i pământul, Naște cu Garda de Pier, înainte,
Copiii flămânzi is și goi. Trăiască al nost' Căpitan!

&&& UNIRE ÎN CUGET ȘI ÎN SIMȚIRI. Într'unul din numerele recente, SCANTEIA
arată o retrospectivă a cititorilor contra "bătăușilor liberali și național-
patriști", a "bandelor euziste" și a "haitelor sângeroase de legionari". De ce
le-o fi spus în exil, acestor "bătăuși", acestor "bande" și acestor "haite", pe ca-
re comunistii le pun pe același plan, să se unească și să ducă lupta împreună,
e de neînțeles.

&&& ANTISEMITISM ÎN RPR. Din delegația juristilor RPR, trimisi la recentul
congres din Viena al juristilor, pentru apărarea libertăților, dragă Doamne, d-
mocratici, făceau parte: M. Witzman, judecător la Tribunalul suprem; Fr. Stra-
ușer, iar conducător al delegației, I. G. Maurer. Ministru al Industriei ușoare
RPR este A. Gencovici; director și factotum în Min. Instr., I. Penkovici.

&&& PROVERBE ILUSTRATE: "Rădă ciob de cală spartă". În Bire, Teodosiadis,
care nu e român nici gazetar, contestă calitatea de gazetar român d-lui Ghiță
Joneșcu, care cel puțin român este (și, după câte știm, și gazetar: medicoru,
dar gazetar)..-

CALENDAR LITERAR

- Febr. (1541): Petru Rareș revine pe tronul Moldovei.
- Febr. (1850): Se naște la București pictorul Ion Andreescu. Tatăl era cărmăitor cu oarecare stare.
- Febr. (1874): I. A. Lapedatu și Aron Densusianu scot, la Brașov, foaia politică, literară, socială și economică "Orientul Latin".
- Febr. (1874): Greu bolnav, părăsit de femeia cu care conviețuise mulți ani, murindu-și părinții, Slavici se vede ca "un ostas care este atacat de sute de vrășmași". Va scrie, în vara aceluiași an, "Popa Tenda".
- 1 Febr. (1787): Nicolae Mavrogheni numește pe pictorul venețian Giorgio Venier arhizidrav peste mesterii din Muntenia.
- 1 Febr. (1838): Se naște în Fălticeni, din vechi familie boierească, N. Gane.
- 1 Febr. (1880): Apare, în "Convorbiri", "Conu" Leonida față cu reacțiunea".
- 1 Febr. (1884): "Convorbiri literare" publică, aproape postum, câteva din cele mai frumoase idile ale lui Eminescu, internat: "Vezi rândunelele", "La steaua", etc.
- 2 Febr. (1896): Moare poetul moldovean Nicolae Beldiceanu, arheolog.
- 2 Febr. (1897): În "Epoca", I. L. Caragiale face distincția făimoasă între "caradale și budalale": cele două varietăți ale "familiei colectiviste". "Budala-ua este tot atât de pasionată de diplomație și de politică înaltă exterioră, pe cât e de amatoare caradala de finanțe, de credite, de bănci, în genere de zarăflăc". O exemplificare: "mai multe caradale au vândut, cu prețuri relativ fabuloase, la o mulțime de budalale scobitoare de dinți adusă de d. Sturdza din Berlin, dela prânzul împărătesc, - precum călugării pribegi vând babelor mereu țândări de lemn din Sf. Cruce, care nu se mai isprăvesc niciodată".
- 2 Febr. (1919): Dispărută "Viața românească" în mod obrobriș, fiindcă se pusese în serviciul Puterilor centrale, fostul scriitor român Mihail Sadoveanu scoate la Iași "Insemnări literare", unde se fac cunoscuți, între alții, Hortensia Papadat-Bengescu și frații Teodorescu.
- 5 Febr. (1836): Eliade publică "Muzeu național" ("gazetă literară și industrială"), ca supliment la "Curierul românesc". Se va transforma apoi în "Curier de ambe-sexe".
- 5 Febr. (1842): Se naște, la Roșiori de Vede, Grig. G. Pencescu, doctrinar conservator (studiul "Despre partide") și bun traducător al "Eneidei".
- 6 Febr. (1871): Într-o scrisoare către I. Negruzzi, Eminescu explică exagerările latiniste și retorismul Ardelenilor prin intensitatea neobișnuită a sentimentului lor național, comprimat de asupritori.
- 6 Febr. (1893): Moare ardeleanul Pompiliu Pipos, director al "Gazetei Bucovinei", unde-și făcuse locul Bogdan-Duică.
- 7 Febr. (1740): Constituția lui Const. Mavrocordat, în 13 articole, dată Munteniei. Peste 2 ani o publică, însoțind-o cu elogii, "Mercure de France".
- 9 Febr. (1864): Din inițiativa lui Maiorescu încep la Iași conferințele soc. "Junimea". Oratorii - Iacob și Leon Negruzzi, P. P. Carp, Pogor, Caragiale, Măndrea Burlă, Vărgolici - mai toți întorsi dela studii în Germania, caută să prezinte starea cunoștințelor în Apus. Câteva din subiecte: "Religiunea în popor", "Sunete și culori", "Estetica în arhitectură", "Individualitatea poporului și cosmopolitismul", "Socialismul și comunismul în Franța", "Bibliile umanității", etc.
- 10 Febr. (1840): Anton Pann se căsătorește cu o Ecaterina-Catinca, femeie în sfârșit de ispravă, care vrea chiar să se călugărească după moartea soțului, în 1854. Prima nevastă, Zamfira Agurzan, îi otrăvise șapte ani din viață; a doua, Anica, nepoata stăreței dela Mănăstirea Dintr'un Lemn, pe care Pann o răpise, îl înșela: "păsărică" devine astfel "aspidă otrăvită".
- 10 Febr. (1874): Moare istoricul, patriot bucovinean, Eudoxiu Hurmuzaki. Documentele prețioase strănse de el intră în patrimoniul Academiei Române.
- 10 Febr. (1878): Eminescu publică în "Timpul": "Credința în trăinicia poporului român".
- 11/23 Febr. (1866): Răsturnarea lui Alex. Ioan Cuza, în urma unei conjurații. Ecouri, în satirele lui Bolintineanu: "Eumenide" și "Menade".
- 12 Febr. (1353): Papa numește pe dominicanul Bernard episcop de Milcov, unde mai înainte avuseseră un centru religios, distrus apoi de Tătari, Cumanii.
- 13 Febr. (1935): Moare, în vârstă de 72 de ani, Ion Biani.
- 13 Febr. (1937): Voluntarii români Ion Moța și Vasile Marin, căzuți lângă Madrid în luptă contra comunismului, sunt îngropați cu mare pompă la Casa Verde, la marginea Bucureștilor.
- 14/25 Febr. (1761): Sinodul convocat la Alba Iulia de călugărul Sofronie din Cioara (Alba), cere libertate religioasă pentru Români ortodocși din Transilvania.
- 17 Febr. (1923): Moare profesorul ieșean Teodor Burada.

18 Febr. (1882): "Problema țărănească e poate singura chestiune, în care a scris cu toată patima, de care e capabilă inima noastră, cu toată durerea și cu toată mila, pe care ne-o inspiră tocmai țărânul: acest unic și adevărat popor românesc. El, căruia nu-l dăm nimic în schimb, păstrează prin limbă și datin unitatea noastră națională; el e păstrătorul caracterului nostru"; (Eminescu, în "Timpul")

18 Febr. (1902): Moare Samson Bodnărescu, poet și profesor bucovinean.

19 Febr. (1878): Pacea dela San Stefano, pe țărmul Mării de Marmara, la care România, deși i-au salvat pe Ruși dela dezastru, cu grele sacrificii, nu sunt nici măcar invitați să ia parte. "Când căzuse în groapa dela Plevna, cu sângiile, la 25 Febr., în "Timpul". Multe din clauzele teritoriale ale tratatului vor fi modificate peste câteva luni, la Berlin.

21 Febr. (1843): Bălcescu, odată cu venirea lui George Bibescu în locul lui Alex. Ghica, e eliberat din închisoare, unde fusese aruncat din pricina complicității din 1840 alături de Mitică Filipescu, Eftimie Murgu, Marin Serghiescu-Naționalul, Telegescu. Profită și reia lupta, înființând, cu Ion Ghica și Christian Tell, societatea secretă "Frăția".

21 Febr. (1889): Se naște, la Ploești, Claudia Millian, poetă și dramaturgă.

23 Febr. (1837): Conservatorul dramatic, organizat cu un an înainte, la Iași, de Asachi, care preda declamația, dă prima reprezentație cu drama "serie", prelucrată după Kotzebue, "Lapeirus". Instituția durează 2 ani. Ulterior, inițiativa trece în mâinile lui Costache Caragiale, care va folosi concursul foștilor elevi ai Conservatorului lui Asachi.

25 Febr./9 Martie 1866: Botezul literar al lui Eminovici, care devine Eminescu, în revista "Familia" dela Oradea, cu poezia "De-ăși avea...". "Deschidim cu bucurie coloanele foi noastre - scrie directorul I. Vulcan - acestui june numai de 16 ani, care cu primele sale încercări poetice ne-a surprins plăcut".

25 Febr. (1901): Prietenii îl sărbătoresc pe Caragiale pentru 25 de ani de activitate literară. La banochet, iau cuvântul Take Ionescu, Delavrancea. Se tipărește un volum festiv: "Caragiale".

27 Febr. (1879): Nașterea I. P. S. Visarion Puiu, mitropolitul Bucovinei.

27 Febr. (1920): Moare A. D. Xenopol, în vârstă de 73 de ani. Era bolnav din 1915, când întrerupe cursul de Istoria Românilor la Universitatea din Iași.

28 Febr. (1785): Sunt trași pe roată Horia și Cloșca. Crișan se spânzurase cu două săptămâni înainte, în închisoare, cu noțițele dela opinii.

CTITORII de Al. Gregorian ("Poeme pentru frații mei")

Somet, urc în palate și n domuri
Ca prinții: cu pas îndesat și rar.
Stă, doar, scris în vrafuri de tomuri
Că toate aceste minuni de cleștar,
Tot acest Occident maiestuos,
Tot ce durează: cultură, frumos,
În stil roman, grec, gotic, baroc,
Splendori, bucurie, cântec, noroc
S'a cîntorit din prisos geto-dac:
E dăruire de sânge și har
A neamului meu, jertfitor peste veac,
Sădit la margini de lumi, de hotar.
Ca bătrânul Homer și cu Dante
S'a născune c'un vers veșniciei
Și în piatră să toarne Bramante
Ori Michelangelo simfonii

Mii de străbuni de-ai mei, regi în opinii
Peste turme și munți, peste plaiuri
(Și ei rapsozi, cântăreți din tilinci)
S'au bătut cu ghioc, cu maiuri.
Pentru toți s'au bătut, singuri și mari,
Murind acolo, în iureș de gloate
Senini, pe grămezi de huni, de tătari.
Voi, oameni liberi, ați uitat, poate:
Ca voi să ciopliți catedrale
De aur, cu turlle svărlite'n Zenit,
Pe Carpați cerbicii voivodale
V'au veghiat cu plăeși de granit.
Pe toți acești uriași care tac
Îi port peste ev semeți, nevăzuți.
Ei sunt demiurghi: neamul meu dac,
Fauri și domni, cîditori ne'tre cuți.

STIRI. Unirea Principatelor s'a sărbătorit la Paris prin grija Fundației Universitare "Carol I", cu concursul d-lor Gh. Ciorănescu, Romulus Boilă, C. Ghinea, Paul Mazilu, și al d-nei Virginia Gheorghiu. - La cele două biserici românești s'a făcut Te Deum. - Cu cântece, poezii patriotice și Hora Unirii s'a sărbătorit 24 Ianuarie și la Montreal (Canada), prin îngrădirea parohiei "St. Cruce"; a vorbit d-l Matei Hojbută. - Tot la Montreal (15, Rue Leslie Gault, app. 8), s'a înființat, cu scop cultural, "Asociația Română din Canada", cu Mihail I. Pop ca președinte și Petre Sultana secretar. - Consiliul Cultural al Românilor din Banatul Iugoslav, întrunit la 20 Dec., a discutat chestiuni școlare și problema caselorilor premature. În comitet au fost aleși: președinte, Aurel Trifu; vice, Iuca Nicolae; secretar, Alex. Măgolan; membri: Traian Doban, Mihail Avramescu și Viohentie Ildorean. Președintele e unicul deputat român în parlamentul din Belgrad, ca delegat al "Adunării Naționale" din Voivodina. - Editura "LIBRĂRIILE DIN VÂRDET (Banatul Iugoslav) a tipărit după război, până în Decembrie 1952, 160 de cărți în limba română (școlare, romane, politice, pentru copii) în 303.648 de exemplare. -

D E T O A T E

&& "In luna Aprilie 1953 a murit, în închisoarea Aiud, Parvu Nicolae, condusător al muncii silnică pe viață în 1941. A fost manipulat de tramvai și șefii organizației muncitorești legionare dela S.T.B. în 1940".

Vestea o aflăm din VESTITORII (III, 8, Aug. 1953, p. 6). Parvu Nicolae, floare anonimă a plămurilor românești, una din mii de constituiși țării neamului, răspunsese la goarna Căpitanului și inginerului Olime, sperând să-și satisfacă în Mișcare setea de mai bine pentru clasele de jos. Căzută elita legionară n'a crezut că este în căderea lui, de legionar modest, să cerceteze legitimitatea noii rânduești. Unde a fost ochemat, a pus voinește unăru, - ajungând la cele din urmă la Aiud. - Noi știam din balade că haiducii, cari făceau și bine deși lipsiți de doctrine formulate în propozițiuni savante, - își puneau pielea la bătaie când era vorba să-și libereze vreun fărțat ajuns în obezi. Și chiar mulți din bandiții de drumul mare s'au dovedit capabili de nobilul gest de solidaritate. Horia Sima, vinovat direct de putrezirea la Aiud a mii de legionari, n'a fost în stare să-și pună la bătaie nici șefia, lăsând-o altuia mai în măsură să trateze cu Antonescu liberarea sigură a camarazilor pe care-i băgase fără niciun rost în foc. Acum, se comemorează moartea în gazeta sa. Am spune iarăși că-i vorba de cinis, deoăz ultimalei manifestări bolnave nu ne-ar fi dat siguranța că avem de-a face cu un neobișnuit de grav caz de inconștiență.

&& Un partizan al "comandantului" (nu știm dacă mai este și la ora actuală) se întreabă într-o scrisoare (publicată în TROIȚA, 13, p. 21), pe care o bine să citească în întregime toți legionarii, ca să-și dea mai bine seama în ce hal și-a intoxicat Horia Sima "oamenii de credință": "Dacă nu ar fi căzut Armand Călinescu, ce s'ar fi ales din țara românească? - Credem că prafii! Pentru că, rămânând în viață marii comandanți legionari, Sima n'ar fi mai avut cum ajunge șef al Mișcării și membru în guvern, așa că băta țară ar fi fost lipsită de prețioasele sale vederi politice. E când acum."

&& IL GIORNALE D'ITALIA afirmă că la Roma se nasc, pe an, cam 2000 de copii ilegiti. Ar veni cam 5 pe zi. Ziarul nu face însă nicio legătură între acest fapt și deseale treceri pe-aici ale "comandantului".

&& Părintele BOLDEANU, comandant legionar, ne felicită pentru "înțelepciunea și puterea de stăpânire", dovedite prin faptul că, până-acum n'am publicat do-sarul cu rușinea. Mărturisim că n'avem niciun merit: ne-au împiedicat cei ce ni l-au încredințat, căci, necunoscând se vede, suficient, pe d-l Sima, sperau, într'un rest de pudor din partea sa. Noi le-am spus că-și fac iluzii, și lucrul s'a adeverit. Departe de a se văfi în gaură de șarpe, "comandantul" umblă și acum din om în om, spunând în gura mare că el, care a necinstit casele oamenilor de sub comandă, e șeful Legiunii curățitoare de moravuri. Deja faptul că se făcea a fi "predestinat" trebuia să dea de gândit; niciodată nu s'a văzut un mai fătăș dispreț al unui șef față de oamenii de sub comandă. Când cineva afirmă că numai el e bun de șef și fără el se termină pământul, înseamnă că, pentru el, toți ceilalți sunt niște gășuți; iar împrejurarea că cei ce l-au auzit n'au reacționat automat, arată că nu-și cunoscetea tocmăi rău oamenii. Dar problema sa e de-acum depășită. Cunoșcând noi "cazul", plus obraznicia imoralului de a stăruia să mai vorbească în numele Legiunii sfântului de la Majadahonda, n'am fi putut prelungi tăcerea, fără a deveni complici la neprocurile ce-avea să mai provoace. Lumea i de-acum avertizată, latură de umilință o merităm și trebuie s'o suportăm cu resemnare. E ultima, din partea lui; altă rușine n'are cum să ne mai facă.

Să nu dramatizăm. Quarantotti Gambini scria într-o prefată, nu de mult: "Dacă în această carte or fi și lucruri ce unora vor displace profund, să nu se plângă că au fost povestite, ci mai degrabă că s'au putut întâmpla".

Lucrurile s'au acum clare. În numele sacrelor principii, pentru care au murit mii de Români, nimeni nu va putea rămâne alături de d-l Sima. Toți au acum ozi-zia să-și arate cinstea legionară și capacitatea de disciplină - de adevărată disciplină, cea consimțită de dragul respectării legilor legionare în slujba triumfului cauzei românești, nu cea abuziv invocată pentru acoperirea turpitudinilor șefului.

&& Într-o scrisoare particulară, după ce constată că fapta d-lui Sima "a violat legea onoarei și ospitalității", constituind ea acum "o piatră de încercare care va distinge pe legionarii de bună credință de pseudo-legionarii sau de agenți infiltrați pe lângă persoana în chestiune spre a compromite Mișcarea", - d-l comandant legionar Constantin PAPANACE continuă: "Pe mine mă doare sincer când un legionar și mai ales comandant legionar greșeste, fiindcă toate aceste greșeli vin să infirmе școala Căpitanului, în care întreg neamul nostru și-a pus atâtea speranțe". - Nu credem. Niciodată greșala unui proct

n'a înfirmat școala creștină, ci a scos în evidență doar propria nevrednicie. Niciuna din greșelile d-lui Sima nu-i ordonate de catehismul legionar. Iuda, vănzându-se, n'a avut cum infirma învățăturile Evangheliei. Mai îndreptățit, ne pare temerea d-lui Papanace, din aceeași scrisoare, unde atrage atenția că "sunt anumite oculte care n'ar avea interes pentru lichidarea nenorocitului caz și pășirea pe un drum sănătos".

&& Din ARGENTINA am primit următorul răvaș: "În pragul unui an nou, cu gândul la toți ai noștri, rugăm pe bunul Dumnezeu și pe Arhanghelul Mihail, să ne ajute a ne strânge din nou cu toți sub steagul Căpitanului, pe care atât de dragi și spre învierea României, din întunecul în care a fost aruncată și prin absența noastră. Urări pentru tine, pentru "Vatra" și pentru ai noștri care ne așteaptă acasă. Te îmbrățișăm cu dragoste de frate și cu Trăiască Legea și Căpitanului." Semnează: Ilie Gârneată și dr. M.I. Lăfter (comandanți ai Bunei Vestiri), ing. Virgil Ionescu și av. N. Șeitan (comandanți legionari), univ. Dim. Găzdaru, d-nele Maria Găzdaru și Maria ing. V. Ionescu, Dem. Nolla, Const. Radu și Dum. Tărbăciu.

Scrisoarea aceasta ne-a făcut o mare bucurie; pentru urări, pentru laude.. dar mai ales pentru fraza în care autorii își recunosc o parte de vină în nenorocirile de astăzi - frază de noi subliniată. Într-o lume în care toți au dreptate, toți sunt infalibili și prin urmare nimeni nu greșește, această mărturisire francă topește distanțele, redă încrederea în oameni, justifică un început de optimism în pragul înodării firului legionar rupt în 1938. Am vrea, desigur, ca viitorii conducători să fie, pe cât posibil, sfinți; dar ne putem mulțumi și cu mai puțin: să fie măcar cinstiți.

&& "LASCAR CATARGIU: un revoluționar îndărătnic și cuminte, dibaci și neînclămat, fără măcar o clipă de descurajare sau îndoielă. Român neaș, fără clamă, fără poze teatrale; spirit liberal lămpede, fără apucături zănbăte; dinastic, fără țărâre; patriot cuminte și dezinteresat până la a refuza un scaun de Domn; cunoscând profund țara și lumea ei, Lascar Catargiu niciodată n'a avut să-și mărturisească o greșală. El n'a stat niciodată în drum la gârduiri fără să știe încotro s'apuce; el n'a pipăit niciodată cu ezitare terenul; a pus piciorul ferm și a pășit sigur, cu fruntea în sus; iar când n'a putut pași, a stat țapăn pe loc; dar înapoi, nu s'a dat niciodată. De mai bine de 50 de ani stă răzegal străvân în picioare în fața dusmanului; s'a oprit de multe ori în loc să-și revă răsuflarea; dar niciodată nu s'a încovoiat să cază, și, decăteori a reînceput lupta, a dat lovituri de moarte legendei caraghioase" (Caragiale, în "Epoca", 8 Dec. 1896).

A se compara figura lui Catargiu, cum reiese din admirabila caracterizare a dramaturgului, cu caricatura mărunțelilor dela conducerea oficială a exilului românesc..

&& **STAHANOVIST AL SLUGĂRNICIEI.** Toată românimea, odată în sfârșit unitară, a protestat cu vehemență împotriva târgului dintre Churchill și Stalin, din 9 Oct. 1944. Criminalul cinism, cu care premierul britanic a vândut cunătrul lui Joe 90% din România, 20.000.000 de creștini, nu-și poate găsi nicio justificare. - Numai pregătindu-l (încof) al așa zisului Comitet național român se simte dator să baighe, în "La Nation Roumaine", câteva biete scuze pentru samsarul popoarelor de dincolo de cortina de fier, în urma precizărilor pe care i le-ar fi dat, la cerere, un partător decuvant al Foreign Office-ului. Ne întărim astfel în convingerea că între d-l Vișoianu și Gheorghiu-Dej nu există decât diferență de stăpân; primul servește ca preș Englezilor, celălalt Rusilor. - Dar pot Românii liberi să accepte, ca reprezentant al lor, pe un om cu mentalitatea de slugă? Iar d-l Gafencu, care a protestat energic după publicarea memoriilor lui Sir Churchill, va avea curajul să-i dea mâna d-lui Vișoianu, în vederea reconstituirii unui Comitet Național? Punem aceeași întrebare gen-Ion Gheorghe, d-lui Eftimie Gherman și tuturor frunțașilor din vechea ligă, care ar trebui să între, acum, în complicitate cu comitații.

&& O PILDĂ. Foarte bătrânul rege al Laosului, în Indochina, a hotărât să reziste cu toți supușii săi invaziei bolșevice. Și-a fortificat palatul, a chemat întreg poporul la luptă, deși disproporția de forțe e evidentă. Nu știm încă până la urmă eroismul acesta va rămâne numai verbal ori se va traduce în faptă. Ne gândim însă cu melancolie la cele ce s'au întâmplat în România la 23 August 1944, când un Rege, foarte tânăr și spătos, cu o sumedenie de divizii încă eficientă și combative, cu un popor de 20.000.000 de oameni hotărât să se lupte și să reziste, acceptă o capitulare rusinoasă, semnând actul de deces al neamului românesc. Pilda suveranului din Laos e prea târziu ca să mai servească; ea rămâne mai mult ca o usturătoare palmă, stimulent al rezistenței...

Radu Cornățeanu

În ultimii ani ai vieții sale, împăratul Franz Iosif al II-lea cam dase din juru-i. Odată, într-o inspecție la "manevră împărătească", interesându-se de cele în drept, pune și următoarea întrebare: Ce distanță este dela Viena până aici? După primirea răspunsului, exact, întreabă iarăși, cu toată seriozitatea: Dar de aici până la Viena? Ofițerii, cunoscând "scăpările Kaiserului" din când în când, au cam sămbit unul către altul. Bufonul împăratului, cu înțelegerea lui specifică, primește greșala, și intervine să-și salveze stăpânul: "Majestatea Sa Kaiserul vrea să pună următoarea întrebare: Câte zile sunt dela Crăciun până la Paști?.. Dar de la Paști până la Crăciun???". Așa a fost salvată situația.

O intervenție a unui bufon modern, care cată cu orice preț să-și salveze stăpânul și idolul politic, s'a întâmplat și zilele acestea. După ce pânțecul domn Winston Churchill și-a publicat faimoasele memorii, și s'a văzut în d-lui W.C. era profund sdruncinat atât printr-o Români cât și în cerul tuturor refugiaților de dincolo de cortină. Slugile cu trup și suflet, speriate că nu vor mai avea "priză" la stăpânii lor din Londra, s'au decis să repare greșala. Așa se face că La Nation Roumaine din 1 Ianuarie 1954 publică o "punere la punct", ca urmare "a emoției cauzate printre Români prin publicarea părții moriilor d-lui Winston Churchill, și dată fiind interpretarea excesivă(?) ce s'a putut da anumitor pasagii". Spune d-l Costică Vișoianu, printre altele: "Eu am cerut, neoficial, Foreign-Office-ului din Londra, prin intermediul ambasadei britanice din Washington, lămuriri în vederea stabilirii a ceea ce din Churchill a voit într-adevăr să spună". I se răspunde că unele jurnale au interpretat eronat ceea ce a scris primul ministru, căci... n'au publicat decât pasagiile cele mai senzaționale; etc.

Sigur, d-nii însulari au dat o explicație oarecare, ca să-l mulțumească pe perseverentul întru idolatrizare politică a d-lui W.C., pe stimabilul domn Valahia de Valahia nu s'au lămurit din cele ce-au citit cu ochii lor, să le dăm și o variantă; nu poate strica, mai ales astăzi, când Imperiul britanic primește piciora în spate din toate părțile - până și dela Mau-Mau. Vinovați ar fi deși Rușii... că au luat totul! (Puteau să dea o explicație și mai lămuritoare, în sensul că n'au știut că Rușii... vor primi). Cuiemă: nu d-l W.C. s'a sesizat de această "interpretare eronată", ca să vină cu rectificarea, ci... d-l V.C. (Vișoianu Costică). Și asta numai după ce-a văzut reacțiunea din sânul emigrației române, pe care, date fiind antecedentele, se vede că n'o crezuse că s'a chema "parte apolitică". Parcă Dumnezeu a vrut așa: să fie o învățătură pentru toți domnii anglofili!

Încercarea d-lui Vișoianu de a "repara gafa", este o strategie politică de talia unui major. După ce toată emigrația și-a exprimat indignarea, d-sa vine să publice o "punere la punct". Faptul constituie o sfidare la adresa noastră a tuturor: Nu am înțeles ceea ce a vrut să spună d-l W.C.? Mă întreb dacă d-l W.C. știe că a vrut să spună altcum... de cum a spus. Poate-l lămurim alții vinovați de vângerea dela 23 August 1944, fiind și el responsabil, dar are același sentiment pe care-l are tânărul român când se uită la grăul lui, crescând frumos în pai, dar sec la boabă.

Ion Rotaru

STIRI. - Agerpress anunță moartea, în România, a muzicistului Teodor ROGALSKI, în vârstă de 53 de ani.
Radio PRAGA vorbește de construirea pe Dunăre, între România și Bulgaria, a unui drum cele mai mari poduri din Europa: "podul păcii". Lucrează la el muncitori români, cehi, slovaci și bulgari. Podul va avea, după radio Praga, și un "etaj" jos vor circula trenurile și camioanele grele; sus, automobilele.
Din HAIFA se anunță că un grup de 59 Evrei, bătrâni, a plecat din nou în Palestina, unde le rămăseseră familiile. Înainte s'au mai "repatriat" și alte grupuri, mai mici. Legația RER din Tel Aviv încurajează mult aceste întoarceri.
"Suntem pribegi și în surghin!" - constată, cu îndreptățită amărăciune, Societatea Asociației Românilor din Nord-Vestul Germaniei (p.4). Că, să fi și numai pribegia, treacă-neargă...

DORURI ȘI NECAZURI (Fragmente de scrisori)

P.-Germania: Câtă deosebire între toți acești oameni, ce se așează prin toate birourile Vienei, și legionarii Căpitaniului! În 1937 trebuia să treacă trenul Moța-Marin prin regiunea unde făceam liceul. Directorul dăduse ordin strict ca să fie toți elevii la ora 19 acoasă, deoarece va face control. Ne gâseam în mare încoțătură. La gară nu puteam merge, deoarece alți profesori mărșăluiau înaintea de orașelul nostru era o comună săsească și trenul se oprea să ia apă, vreo 15 km în întâmpinarea trenului. Sosește trenul. La gară, lume multă. Erau natural și Sași ce se alipiseră coloanei noastre. Tinorii între 15-19 ani cântau în genunchi "Plânge printre ramuri luna". Imnul se remarcat pe Bănică Dobrescu - vin la noi și ne spun să ne ridicăm. Cu multă căldură pârtească ne întreabă cine suntem și de unde am venit în această comună. Spunându-le ce-i cu noi, că trebuie să mărșăluim înapoi peste câmpuri și dealuri vreo 15 km, ne-au luat în trenul mortuar. Era arhiplin, dar ne-au făcut loc și nouă.

Vestea s'a dus repede prin tot trenul. Comandantul Frăților, Gh. Istrati, a fost de îndată la noi. Ce frumos s'a întreținut cu fiecare! Cu câtă dragoste ne înconjurau legionarii din tren! Voiau să ne prezinte și Căpitaniului, însă, frânt de oboseală, dormea și nu s'au îndurat să-l deștepte. Când trenul se apropia încet de gara orașelului nostru, am sărit din mersul lui în partea opusă gării. Zăpada era mare și în fugă pășeam cam anevoie. Legionarii din wagonul unde fusesem și din cele învecinate ne-au petrecut cu privirile. De jos, am auzit o voce: "Sărmanii copilași, uite cum fug și cum cad în zăpadă!"; era atâta dragoste și atâta căldură în aceste cuvinte! Acesta a fost primul contact cu multimea de legionari; al doilea, a fost la Viena... Aci aveam într-adevăr impresia că oamenii n'aveau altă preocupare decât să-ți pătrundă și'n oușet, să-ți lenezească. Nu știam că trebuia să stai toată ziua cu "comandantul" pe buze, și să mă fac că și în somn vizez de "comandant". D-ta crezi că figura asta s'ar mai putea repeta și când va veni altul la conducerea Mișcării? Că vom ajunge iarăși la deviza comunistă: fiecare spionează pe fiecare? Nu știu dacă oamenii cu oarecare răspundere în Mișcare sunt conștienți că o impunere a comenzi în mod arbitrar e primejdiuoasă, ducând din nou la aventuri.

...Când cu adunarea pentru discutarea dosarului lui, Manolescu a zis că "sunt bătrâni și putem judeca lucrurile cu înțelepciune", la care Racoveanu a replicat: "Dv n'ati îmbătrânit în Mișcare, ci ați intrat îmbătrânit în Mișcare". Într-un timp veniseră aci scrisori dela Posteuță și Nicu Iancu. Posteuță era pentru "dragostea isusiană"; cu alte cuvinte, dacă-ți dai cineva o palmă, tu întorceli și celălalt obraz, recte să-și mai pună și celălaltii nevestele la bătaie. ... Sunt mai mulți oari și-au urmat șeful în ce-a făcut. Să fie ale dracului ori sunt toate românele! T a scris lui... că soția lui B l-a făcut pe a-oasta atent că Sima o mângâie în absența lui pe obraz, o privește suspect, e obraznic și face apropouri; B a ris de ea (că-și face astfel de gânduri și păcate cu predestinatul)... Păcat de Costea. În 1946 când am dat de dânsul la Immenstadt mi se plângea de brigadir, ca apoi să cadă singur victimă. Când eram la armată auzeam ~~xxxxxx~~ dela unii că el a fost de bună credință la Rostock, însă s'a lăsat influențat de Vălimăreanu.

Bu cred că e bine ca în numărul din Ianuarie să faci și ultima demascare.

T.-Germania: Personal am fost de acord că dosarul trebuie publicat. Din momentul în care s'a stabilit că H.S. nu e dispus să se retragă, ci din contră, încearcă să dea în prealabil explicație legionarilor de ce a fost așa - și mai ales să impoartă mai departe cu noroi, când el era scădat în murdărie, atunci am zis: cu acest om nu mai e de făcut nimic, ci trebuie lovit direct, frontal... Pentru că lucrurile se tergiversează, eu personal - de părerea d-tălo fiind - îți spun că nu am nimic în contra dacă chiar pe luna Ianuarie fi dai drumul. Eu nu am dreptul să te opresc mai departe de a o face, când îmi dădeam de atâta vreme seama că am putea și noi să fim acuzați de complicitate, când se va publica toată chestia din altă parte.

P.-Argentina: Cu această ocazie îmi permit să-ți exprim o rugămintă a mea personală. În măsura în care e posibil, să apară cât mai puțin din chestiile noastre legionare în revistă - mă refer la scoatele cu H.S. Pentru că ori câtă dreptate ai avea, certurile acestea ajung să fie cunoscute și de lumea nelegionară și se duce naibii tot creditul moral al M.L. Să ne spălăm rușele, pe cât e posibil, în familie și în casă, cu ușile închise și cu perdele la ferești. Multă sănătate și mult noroc!

A.-Spania: Eu sunt demult câștigat pentru părerea marelui. Îmi dau seama că acest nebulă nu poate fi împiedicat dela prostii, decât arătat lumii așa cum este, pentru a distinge aventura sa de Legiune. Trebuie neutralizat cu totul, și călăvia în fiecare țară, prin cari să ne facă greutate. Bădia Tăgășchi a luat atitudine categorică, dând legionarilor cuvântul său scris. Iu a zăbierat la bădia pentru atitudinea luată. Nemaipomenit! Nu știu ce să cred. Pros-

tia sau interesul, indiferent ce, dar face cea mai mare gresală. Un lucru în bucurător este că Românii cinstiți și falangistiți au rămas cruciți. Reacția Mișcării îi bucură. În schimb pe Horia Sima îl apără unele cercuri suspecte de la Paris (masoni și democrați). Ce să credem? În Germania și Franța situația e foarte bună. Oși vechi au putut polariza în jurul lor elementele, curaj și tinerețe, deși iluștrii personal a bătut pe fiecare la cap să-l urmeze. Neunmăi recurge la prea multe mișelii în cramponarea la conducere. La Paris, Andrei i-a răsturnat poziția. Poșteuca a luat și el atitudine categorică.

D.-Franța: D-l Sima și-a adunat deasemenea toate cadrele într-o conferință, în urma căreia a mai rămas cu Crețu, Tismăniariu, Bărbulescu - afară bine înțeles de marile comandanți Mașetescu, Ponta, Borbaru..

M.-Canada: Încă de mai mult timp s'a primit aici dosarul impostorului. În rândurile simistilor a făcut dezastru; șeful lor, Vasile, cu toți, afară de unul singur, au trimis act de solidaritate cu V. Iasinschi. Toată lumea legionară și prietenii Legiunii sunt revoltați contra nenorocitului de Sima; numai prostii pot tolera în fruntea lor un astfel de Cănuță-om-sucit. Acuma trebuie să se păsească hotărât la refacere, trebuie să se formeze de urgență Consiliul Legiunii. Noi, aici, am început a strânge rândurile. Americanii sunt acum dispuși să accepte și Mișcarea Legionară în eventualul Comitet Național Român.

N.-Germania: Iată un an nou pe care l-am întâmpinat cu o durere în plus - eu cel puțin - și plin de revoltă. Spun "durere", pentru că cele întâmplate de ani de zile și aflate abia acum, nu pot fi un prilej de bucurie. Fapta săvârșită nu se răsfrațe numai asupra autorului ei, ci asupra noastră a tuturor, și aceasta cu atât mai mult cu cât, cu sau fără voia unora sau altora, el, autorul faptei, nu era din masa anonimă a Legiunii. Se va spune și despre noi, fără ce zic legionarii și nu ce fac ei.

Viața falsă legionară, pe care am dus-o noi toți, unii într'un fel, alții în altul, culminează acum cu această încălcare a celei mai elementare legi morale legionare. Știu că în această privință nu suntem de aceeași părere, marea sustinând că singurul vinovat de toată situația lamentabilă din Legiune este acel care singur vine parcă să-ți confirme afirmația astăzi. Nu această însă te va confirma pe deplin, ci cele ce vor urma de acum încolo, acum când toți, părăsindu-l pe el, ne vom regropa sub o nouă formă. Repunerea și reintegrarea noastră pe drumul adevărat legionar va depinde de măsura în care în acest rău din Legiune provenia numai dela ei.

M'aș vrea să-mi exprim decât o singură teamă, anume, că un sentiment de triumf pe deoparte și o încăpățănare idioată pe "poziție" de altă parte s'au zădărnicească, sau cel puțin să îngreuneze inutil, orice acțiune de refacere a unității legionare. Ura și patima de o parte și de alta a fost atât de mare, atât de adâncă, încât posibilitatea unei împăcări desăvârșite nu poate fi privită fără oarecare îngrijorare. M'aș bucura nespun să pot constata minime că m'am îngelat în temerile mele și că, cel puțin la un ceas atât de înaintat, am arătat că mai avem o conștiință trează legionară.

B.-Statele Unite: Eu tare te-aș ruga să strigi în gura mare următoarele: Paharul este plin, deci toți cei ce se socotesc luptători pentru România liberă, să lase deoparte mărunțișurile și să ia sabia, fără mânuși, să se termine cu toate secăturile de teapa și din jurul lui H. Sima. Ajunge! Și-așa au fost lăsați să meargă prea departe. Să curățăm buruiana otrăvitoare dintre Români.

S.-Franța: Am primit până acum câteva exemplare ale revistei Dv direct și indirect. Spiritul franc cât și atacul dărz mi-au plăcut. Aș fi fericit să pot primi revista Dv regulat de-acum înainte. Alături 1000 franci.

N.-Canada: Vatra în fiecare lună o aștept cu nerăbdare. Dela Paris am fost printre primii cari dela primele numere m'am simțit atașat de ea. În Vatra m'aregăsem și-mi citeam gândurile și sentimentele, pe care eu nu aveam capacitatea să le exprim. Puneam, cu ajutorul ei, claritate în frământările mele interioare relative la Mișcare. Totdeauna am încercat să recomand Vatra camarazilor, cari de fapt din de în ce mai numeroși s'au raliat vederilor ei.

Vă rog dragă camarade, atacați cu încă mai mult curaj problemele. Mai ales că aveți acolo un Comandant legionar care a trăit mult timp cu Căpitanul. La pag. 411 din "Pentru legionari", Căpitanul scrie: "În fruntea tinerețului macedonean se găsește trei elemente de o aleasă cultură: Papanace, Caranica și Sterie Ciumeti. Cu cei doi dintâi mă strătuam deseori, având amândoi o admirabilă judecată, pusă în valoare de o curățenie și sinceritate ireproșabile, de o mare dragoste și vitejie. Nu cred că dela 1933 s'au fi fost o singură zi în care să nu mă fi întâlnit cu ei". Iar la pag. 425 Căpitanul spune: "cei trei legionari de elită: Caranica, Sterie Ciumeti și Papanace, cari dela 1931, datorită calităților lor de clară judecată și de mare sinceritate, trăiau zilnic cu mine, împărțându-se de aceleași chinuitoare griji și ajutându-mi pas cu pas la greaua sarcină a conducerii unei organizații pe câmpul de luptă".

R.-Statele Unite: Am expediat suma de 5 dolari, costul abonamentului la "Vatra" pentru anul 1954. În așteptarea bătaioasei publicații..

SEMNALE

TREI ZIARE LA CLEVELAND. Noi nu ştim căţi sunt, la Cleveland/Ohio, America, de origine românească, dar numărul lor trebuie să fie destul de mare. Cu vreme ce au trei periodice la dispoziţie: AMERICA, organ oficial al Uniunii şi Ligii societăţilor româneşti din America (preş.: Solron S. Fechet; secretar, George Dobrea), bisăptămănal, acum în al XLIX-lea an, condus de Petru Lucaei, cu adresa: 5703 Detroit Ave., Cleveland 2/Ohio; POAIA POPORULUI, lunară, în al XLIII-lea an, condusă de George Stănculescu, cu adresa: 12202 Clifton Blvd., Lakewood 7/Ohio; şi SOLIA, "foaie de zădăre, sufletească", publicată de Episcopia ortodoxă română din America, săptămănală, în al XIX-lea an, cu adresa: 6201 Detroit Ave., Cleveland 2/Ohio.

Tustrele nu se diferenţiază prea mult din punct de vedere exterior: au o pagină sau rubrică în limba locului, reclame curioase pentru noi şi în general semne ale unei mentalităţi în parte deosebită de a noastră; însă una accentuează mai mult problemele bisericeşti, alta pe cele politice, alta informaţiile. Am îndrăzni să spunem, fără supărare pentru vechii imigraţi, că aportul celor noi a dus la o ameliorare vădită a publicaţiilor, al căror scop ar trebui să fie, în primul rând, după părerea noastră, activizarea conştiinţei româneşti, întru demnitate şi mândrie, a Americanilor de origine română; mai ales a celor tineri, care, în marea lor majoritate, nu vorbesc limba strămoşilor. O astfel de activizare ar fi de folos şi luptă pentru eliberarea ţării. Fiindcă, dacă astăzi conducătorii Statelor Unite nu uită să pomenească, în discuţiile cu Ruşii, de soarta ţărilor baltice (recent, a făcut-o cu energie, la Berlin, d-l Foster Dulles), motivul principal trebuie căutat în demersurile şi insistenţele miilor de Americani de origine lituaniană, letonă şi estoniană, de a căror voinţă, într-o democraţie ca cea americană, se ţine năspărat seama, datorită nu pentru raţiuni ideale şi principii, pentru socoteli electorale.

- AMERICA şi-a asigurat, în ultima vreme, câteva condeie bune: în afară de autorul, anonim, al rubricii-editorial "Pe marginea evenimentelor din România", în care o informaţie precisă se uneşte cu o energică atitudine anticomunistă şi antisovietică, mai semnează: Vasile POSTEUCK ("Unirea Bucovinei cu patria mamă"), Mario RUFFINI ("Istoria Românilor din Transilvania", în numărul comemorativ de 1 Dec., care aduce în prima pagină, sub hara României necunoscute, poemul lui Aron COTRUS "Alba Iulia"), Miron BUTARIU ("Iuliu Maniu, la sase ani de la dispariţie"), M. RIŞEA (savuroase medaliae consacrate lui Limba Lungă, Petru Vodă, eternul democrat, în veci la putere, şi lui Limba Lungă, autorul, Nic. NOVAC, Ion TOLESCU, Dum. TEODORESCU, C. BRĂTESCU "Despre unitatea fizică a pamântului românesc"). Problema şcolii româneşti în America a fost deschisă, cu câteva propuneri concrete, care se pare că n'au găsit însă asentimentul "Soliei", de Nicolae ILIESCU şi Theodor TIGU: ambii convinşi, pe bună dreptate, că nu e suficient ca tineretul american de origine românească să mănânce cu gust sarmale şi mămăligă, pentru a nu-şi nega neamul. Deşi consacră prea mult spaţiu publicităţii, periodicul din Cleveland are destule informaţii şi nu uită să facă apel, mai ales către societăţile feminine din America, în favoarea refugiaţilor români, încă prin lagărele Europei. Periclită, ideea publicării în foileton a lungii nuvele a lui Slavici, "Moară cu noroc".

- POAIA POPORULUI are două păcate capitale: insistă în a recunoaşte legitimitatea aşa zisului Comitet Naţional şi în plus îl ia în serios pe Teodoliat seriozitatea reportajelor şi a informaţiilor din sânul comunităţilor româneşti din America. Afăm astfel, printre altele, de rodnică activitate a Principesei Ileana, căreia-i place, după câte vedem, să semneze "Domniţa a României", şi care a făcut lunile trecute o vizită la Canton, tot în Ohio; de deschiderea unei ore săptămânale româneşti la postul de radio din Cleveland, sub conducerea lui Petru Lucaei; de colindele cântate, de sărbători, şi pe acele mealeguri îndepărtate; de moartea unui vajnic luptător naţionalist, originar din Vadul Făgăraşului, ca Ioan T. Cucu; etc. Revista publică uneori versuri ale Americaniilor de origine românească, - şi ideea, făcându-se necesară selecţiei, ar trebui continuată: predomină în ele stilul popular, ceea ce denotă provenienţa modestă a vechilor imigraţi, dar şi ataşamentul lor faţă de datina străbună: fără contact cu poezia cultă românească, pe care n'au avut cum o cunoaşte, ei îşi cântă neozaurile, dorul, cheful, în legănatul ritm popular.

- SOLIA, ultima apărută, dacă a pierdut pe drum o serie de colaboratori preţioşi, l-a câştigat în schimb pe d-l D.C. AMZAR, care se bate, în aceste numere din urmă, pentru constituirea, nu atât formal-juridică, cât sufletească, ideală, a unei "Frăţii ortodoxe a Românilor din străinătate", în menirea căreia ar trebui să fie şi stabilirea de "raporturi clare cu celelalte confesiuni". "Rugăm pe catolicii şi protestanţii, care ne ajută ca oameni şi ca creştini, să ne lase - scrie dânsul - libertatea de a le fi recunoscători aşa cum ne dătează conştiinţa noastră de oameni liberi şi de creştini cu cele mai vechi rănduiri de închinare". Între informaţiile din parohii ne bucură mult cele despre comunităţile de Români macedoneni, strânse în jurul nucleului familial, al

tradițiilor și al ortodoxiei. Nobilă, activitatea desfășurată la Cleveland de "Folk Arts Association", condusă de Românul Toader Andrica și care anual, în luna Februarie, organizează întremătoare manifestatii folcloristice, de artă și de cultură, cu participarea de echipe de toate naționalitățile. Alte manifestatii, despre care "Solia" ne informează, sunt: cea dela Buenos Aires, în cursul căreia s'au strâns ajutoare pentru refugiații români din lagărele de la Trieste; și cea din Washington, dela 4 și 5 Decembrie, a Mișcării americane pentru eliberarea țărilor subjugate, la care a ținut un discurs energic d-l Mihail Făroașanu, criticând nelegiuirea politică engleză și denunțând, fără băgălele d-lui Vișolani, "pasiunea britanică de a face comerț cu orice preț pe spinarea altora".

Periodicul a deschis și chestiunea raporturilor dintre vechii și noii imigrați, care ar trebui într'adevăr desbătută, în caz că nu se rezolvă, cum ar fi mai natural, de la sine, cu înțelegere și bună voință din ambele părți.

În viața de toate zilele a Episcopiei și a parohiilor - așa cum apare documentată în "foaia de zădărire sufletească" din Cleveland - ne-ar plăcea să ne se piardă niciodată, de dragul ortodoxiei - care este numai una, deși fundamentală, dintre componentele etniei noastre -, "românia".-

Adrian Popa

88. Dealungul celor 2.400 km ce, din Baltica la Dardanele, separă lumea liberă de lumea "liberată", veghează 100.000 polițiști, mii de câini dresați și 5.000 de turnuri de pază legate cu fir telefonic. În fiecare turn sunt 10 soldați, cu două mitraliere și reflectoare. Există deasemenea 5.000 de construcții fortificate, prevăzute cu mitraliere grele. Linia propriu zis de frontieră a fost pusă pe o adâncime de 10 km; în această "fâșie a morții" nu se vede arbore, nu se vede casă; ea e abundent presărată cu mine și aparate de alarmă, care, natural, nu se văd; îndărătul ei, rânduri de sârmă ghimpată distanțate între sentinele e de 24 metri.

Și totuși, există în străinătate 35 milioane de refugiați, dintre cari mulți au trecut prin acest baraj drăcesc. (După radio Roma)

* * *

ADRESA NOASTRĂ: V A T R A - Via C. Morin 6 - ROMA - ITALIA

Riduz. 50% infl. Art. 36
convenz. Post. parafr. 3 e 4

STAMPE

PARIS 15 - FRANCO
5^e Leure St. VALL
MR. R. DIANU

V A T R A
Via C. MORIN, 6
(Italia)
ROMA

